

Helyi

HÍRADÓ

NIXON KÍNAI LÁTOGATÁSA

Nixon, amerikai elnök és Csou En-laj kínai miniszterelnök egyhetes tárgyalássorozata Sanghajban azaz az amerikai kijelentéssel ért véget, hogy az Egyesült Államok végső célja „az összes amerikai erők és katonai létesítmények kivonása Tajvanról”, amelyet „Kína részének” ismer el. A nyilvánosságra hozott közös közlemény Tajvanra vonatkozó megállapítása Kína diplomáciai sikere, s bár nem hoz azonban változást a gyakorlati helyzetben, sok amerikai újságíró szerint jelentős engedmény Nixon részéről. A közlemény ugyanakkor a két ország vezetői közötti politikai egyetértés fontos pontjait szögezi le, s ezek nemcsak a kétoldalú kapcsolatok normalizálásának kívánatosságára és a kapcsolatok bővítésére vonatkoznak, hanem „Ázsia és a Csendes-óceán térségének” jövőjére is. Nixon a közlemény publikálása utáni szívélyes légkörű banketten arra érezte indítatva magát, hogy kijelents: tárgyalásaink hete „megváltoztatta a világot”.

Henry Kissinger, az elnök nemzetbiztonsági tanácsadója a kommunikáció publikálása utáni sajtóértekezleten egy olyan Kína és Amerika közötti állandó „érinközési pont” létrehozásának lehetőségéről beszélt, mint amely a forrmailag ma is fennálló varsoói nagykovácsi tárgyalás volt. Ez kevesebb, mint amit az amerikaiak általában vártak, mert az elnök céljának általában azt tekintették, hogy létrehozza az állandó amerikai képviselőt valamilyen formájában Pekingben. Kissinger sajtóéretkeztetésénél Kijelentette, hogy az Egyesült Államok, hogy az Egyesült Államok továbbra is Csang Kaj-sek védőpajzsa, de a csapatkivonást a „térsgben fennálló feszültség csökkenésétől” teszi függővé. Kissinger sajtóéretkeztetésénél már most leszögezte, hogy hamarosan nem várható a szigetén állandó amerikai erők csökkentése. A tanácsadó kijelentette, hogy — bár a nyilatkozatba ez nem került be — Washington továbbra is érvényesnek tekintheti a tajvani rezsimmel kapcsolatos „kötelezettségeit”. Nem jelöli meg világosan a közös közlemény azt sem, mire utal, amikor „Ázsia és a Csendes-óceán térsége fölötti hegemónia megerősítésére irányuló törekvések” emleget más országok részéről, s más pontokat is homályban hagy.

A kínai fél látható megelégedettséggel reagált a megegyezésre. A sanghaji tárgyalásokon szívélyes hangulat uralkodott.

XVI. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1972. MÁRCIUS 11.

A csehszlovák külügyminiszter Moszkvában

Moszkvában tárgyalt egymással Andrej Gromiko szovjet és Bohuslav Chnoupek csehszlovák külügyminiszter. A szívélyes elvtársi légkörben folytatott tárgyalásokon a két külügyminiszter kicserélte nézeteit a két ország testvéri barátságának és sokoldalú együttműködésének továbbfejlesztéséről. Megvitatták az európai biztonsági és együttműködési értekezlet összehívásával kapcsolatos problémákat, valamint a nemzetközi helyzet más időszerű kérdéseit. Aláírták a Szovjetunió és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság tizéves kulturális és tudományos együttműködési egyezményét. A szovjet kormány nevében Gromiko külügyminiszter, a csehszlovák kormány nevében Chnoupek külügyminiszter írta alá az egyezményt, amely előírja a két ország együttműködésének bővítését, a baráti kapcsolatokat sokoldalú fejlesztést. A felek jelentősen kiterjesztik az együttműködést a társadalomtudományok, a természettudományok és a műszaki tudományok területén, együttes tudományos kutatómunkát végeznek, megvalósítják az előadók, a kulturális és a művészeti élet területén tevékenkedő személyiségek és a diákok kölcsönös cseréjét, bővítik a kapcsolatokat az alkotói szövetségek között.

A Szovjetunió és a Bangla Desh Népi Köztársaság közös nyilatkozata

Mudzsibur Rahman hivatalos látogatásra hívta meg a szovjet vezetőket

A szovjet kormány meghívására hivatalos baráti látogatásra a Szovjetunióban tartózkodott Mudzsibur Rahman sejk, a Bangla Desh Népi Köztársaság miniszterelnöke. A miniszterelnök és a kíséretében levő személyiségek Moszkván kívül felkeresték Leningrádot, és Taskentet is.

Mudzsibur Rahman sejk miniszterelnököt fogadta Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtájkára, valamint Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke. A találkozókon meleg, baráti megbeszéléseket tartottak.

Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke és Mudzsibur Rahman sejk a tárgyalásokon a szívélyesség és a kölcsönös megértés légkörében megvitatták a kétoldalú kapcsolatokról, valamint az időszerű nemzetközi problémákat.

Mudzsibur Rahman, a Bangla Desh népe és kormánya, valamint a maga nevében köszöntét fejezte ki a szovjet népnek és a Szovjetunió vezetőinek azért a tevékeny és következetes támogatásért és segítségért, amelyben a Bangla Desh népet a szabadságért és hazája függetlenségéért vívott igazságos harcában részesítették és azóta is részesítik.

A szovjet vezetők tájékoztatták a vendéget az SZKP XXIV. kongresszusa határozatainak teljesítéséről; a szovjet nép sikereiről, a Szovjetunió külpolitikájáról.

Elégedettséggel állapították meg, hogy a Szovjetunió és a Bangla Desh együttműködésének első lépései — a kereskedelmi egyezmények aláírása, a tengeri és a légi közlekedés megindulása a két ország között, a szakszervezeti ifjúsági és más társadalmi szervezetek kapcsolatfelvétele — a két ország sokoldalú együttműködésének kiszélesítésének és barátságának erősítésének nagy lehetőségéről tanúskodik.

A Szovjetunió tiszteletben tartja a Bangla Desh Népi Köztársaság el nem kötelezetté, a népek barátságára épülő politikáját, amely jelentős mértékben hozzájárul a béke fenntartásához és a nemzetközi feszültség csökkentéséhez.

A szovjet vezetők és a Bangla Desh miniszterelnöke elégedetten állapították meg, hogy az új független állam megszűlése a Bangla Desh népe által folytatott nemzeti felszabadító harc diadalát jelenti. A két állam felhívja a világ valamennyi békekereső országát, részesítsék határozott visszautasításban a Hinduszán-félsziget országainak belügyeibe történő mindennemű külső beavatkozást.

Mudzsibur Rahman sejk, miniszterelnök meghívta Leonyid Brezsnyevet, az SZKP Központi Bizottságának főtájkárát, Nyikolaj Podgornijt, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnökét és Andrej Gromiko külügyminisztert, hogy számukra megfelelő időpontban tegyenek hivatalos baráti látogatást a Bangla Desh Népi Köztársaságban. A meghívást a szovjet vezetők köszönettel elfogadták.

Közlemény a KNKD kormányküldöttségének magyarországi látogatásáról

A magyar forradalmi munkás-paraszti kormány meghívására Pak Szong Csolnak, a Koreai Munkapárt Politikai Bizottsága tagjának, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság Minisztertanácsa második elnökhelyettesének vezetésével hivatalos baráti látogatást tett a Magyar Népköztársaságban a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányküldöttsége.

A kormányküldöttséget fogadta Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára és Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke, Pak Szong Csol találkozott Péter János külügyminiszterrel is. A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányküldöttsége megbeszéléseket folytatott a Magyar Népköztársaság kormányának képviselőivel.

A megbeszéléseket szívélyesen, elvtársi légkör jellemezte, s azok a kölcsönös megértés szellemében zajlottak le.

A megbeszéléseken a felek kölcsönösen tájékoztatták egymást a szocializmus építésében elért eredményeiről. Pak Szong Csol tájékoztatást adott arról, hogy a koreai nép a Koreai Munkapárt és Kim Ir Szen vezetésével megvalósította az ország szocialista iparosításának történelmi feladatát, s kiemelkedő eredményeket ért el a Koreai Munkapárt V. kongresszusa által elhatározott feladatok végrehajtásában. Fehér Lajos miniszterelnök-helyettes ismerttetést adott azokról az eredményekről, amelyeket a magyar nép a Magyar Szocialista Munkapárt X. kongresszusa határozatainak végrehajtása során a negyedik ötéves terv első évében elért. A felek kölcsönösen melegen üdvözölték a szocializmus építésében országokban aratott sikereket.

A megbeszéléseken Pak Szong Csol tájékoztatást adott a KNKD kormányának Korea békés újraegyesítésére vonatkozó javaslatáról. A magyar államférfiak határozott támogatásukról biztosították a KNKD kormányának az ország egyesítésére vonatkozó álláspontját, különösen azokat az új javaslatokat, hogy Észak- és Dél-Koreából való kivonása mellett jelentősen csökkentsék Észak- és Dél-Korea fegyveres erőt, és a hazaegyesítése érdekében folytassanak politikai tanácskozásokat Észak- és Dél-Korea között.

A tárgyaló felek véleményt cseréltek a nemzetközi helyzet más időszerű kérdéseiről is. Kifejezésre juttatták szándékukat, hogy elősegítik a szocialista országok, valamint a világ valamennyi forradalmi erejének szilárd összefogását az imperializmus, mindenekelőtt az amerikai imperializmus törekvései elleni harcban, és aktívan támogatják azokat a népeket, amelyek nemzeti felszabadulásukért, országuk függetlenségéért, a haladásért küzdenek.

A koreai fél szilárd támogatásáról biztosította a Magyar Népköztársaság kormányának és népeinek azokat a törekvéseit, amelyek Európa békéjének és biztonságának a megszilárdítására irányulnak.

A tárgyaló felek véleményt cseréltek a Magyar Népköztársaság és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság baráti együttműködése a proletár internacionalizmus elve alapján szüntelenül fejlődik. Elhatározták, hogy a két ország kapcsolatát tovább bővítik.

A felek arra a meggyőződésre jutottak, hogy a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségének a Magyar Népköztársaságban tett látogatása hozzájárult a két ország baráti együttműködésének további fejlődéséhez, a szocialista országok és valamennyi antiimperialista erő összefogásának erősítéséhez.

Négynapos hadművelet után az izraeli csapatok visszavonultak Libanonból

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa elítélte Tel Avivot

Az izraeli hadsereg gyalogos, páncélos és deszantalakulatai a légi erőt és a tüzérséget támogatásával folytatták hadműveleteiket a délkelet-libanoni Arkeb térségében, a „Fatáh-vidék” néven ismert erdős-hegyes területen. A híradásokból kivehető, hogy az akciónak hátrahagyta a területet.

1. A térségben állomásozó gerillák megsemmisítése;
2. útelépítés, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy a jövőben — ha ismét agresszióra határozzák el magukat — az izraeli gépesített és páncélos alakulatok könnyebben mozgjanak;
3. a palesztinok megfélemlítése a nabitijai menekülttábor terrorbombázásával. Az izraeli légi erők rakétákkal és felderítési géppuskákkal lőtte a tábor, amelyben több mint 300 ember él. A támadásnál a tábor hat lakója életét veszítette.

Uj elem volt a harcokban a libanoni reguláris haderő és a sziriai légvédelem beavatkozása. A bejrúti hadseregfőparancsnokság jelentése szerint a haderő egy izraeli harckocsit és több gépesített járművet semmisített meg.

Israël 1967 óta még nem indított ilyen méretű hadműveletet Libanon ellen.

Libanon kérésére, az ország ellen indított „barbár és vérengző” izraeli támadás megállítására New Yorkban összehívott az ENSZ Biztonsági Tanácsa.

A tanács egyhangúlag megszavazta azt a határozati javaslatot, mely Izraelt „tartózkodásra” szólítja fel minden Libanon elleni szárazföldi és légi akciótól, s követeli a Libanonban tartózkodó izraeli fegyveres alakulatok azonnali visszavonását.

A Biztonsági Tanács határozata ellenére is folytatódott az izraeli agresszió. Egy izraeli katonai szóvivő közleményben jelentette be, hogy a Dél-Libanon területére behatolt izraeli katonai egységek a légi erőt támogatásával folytatták harcra cselekményeiket. A szóvivő beismerte, hogy a csapatok 48 kilométer mélységben hatoltak be Libanonba.

Szalam libanoni miniszterelnök a kabinet rendkívüli ülése után közölte, hogy kormánya diplomáciai lépéseket tesz a Libanon területére betört izraeli egységek visszavonása érdekében. Amennyiben ezek az egységek nem hagyják el az ország területét, a libanoni hadsereg „tudni fogja kötelességét” — mondotta.

Hírügynökségek a libanoni kormány szóvivőjére hivatkozva jelentették, hogy az izraeli egységek megkezdték a visszavonulást Libanon területéről.

Arkeb dél-libanoni körzet katonai parancsnoka bejelentette, hogy az izraeli egységek elhagyták az ország területét.

Az amerikaiak befagyasztották a párizsi tárgyalást

Párizsban a vietnami békeelőkészítő konferencián részt vevő amerikai küldöttség bejelentette: nem hajlandó részt venni az esedékes tanácskozáson, és egyelőre nem is jelöl meg új tárgyalási időpontot. Három hét alatt most már másodszor teszik lehetetlenné az amerikaiakat a tárgyalást. Először az Indokína békéjéért Versailles-ban összehívott világettekezletet tartották „zavarónak a békétárgyalásra” — most pedig azt kifogásolják, amiért a VDK és a DIFK küldöttsége az állandóul heves bombatámadások miatt tünnetlenül kivonult a legutóbbi ülésről.

Szadat nem zárkozott el a közvetlen tárgyalások előtt

Az egyiptomi elnök nyilatkozata a Newsweekben

A Newsweek című amerikai hetilap legújabb száma Anvar Szadat egyiptomi elnökkel közölt interjút.

Szadat kijelentette, hogy az Egyesült Államok teljes súlyával Izrael mellé áll, s az a javaslat, amely amerikai közvetítéssel indítványoz közvetett tárgyalásokat Egyiptom és Izrael között, az izraeli érdekeknek megfelelő „amerikai rendezést” akar az arabokra erőszakolni.

Ezért — hangsúlyozta az elnök — az ötlelet, hogy Sisco amerikai külügyi államtitkár közvetítsen New Yorkban, az ugyanabban a szállodában tartózkodó egyiptomi és izraeli felek között, „hamvába holt” elképzelés.

Amennyire „holt” ez, annyira „élő” a Jarring-misszió — folytatta Szadat. A politikai megoldás felé egyetlen út visz a Biztonsági Tanács határozatának végrehajtása, amelynek kimunkálásához az ENSZ Gun-nar Jarringot delegálta közvetítőként.

Az egyiptomi elnök még azt sem zárta ki, hogy — ha Jarring lehetségesnek látja — az izraeli és egyiptomi tárgyaló felek a közvetítő diplomata társaságában „ugyanahoz az asztalhoz üljenek”. (Ami a Reuter szerint új elem, hiszen azt jelzi, hogy Szadat még a közvetlen tárgyalások gondolatát is elfogadhatónak tartja — ha a BT-határozat végrehajtásáról van szó.)

Szadat jelezte, a politikai megoldás minden esélye attól függ, mit képes elérni Jarring közvetítői küldetésének mostani, újabb fordulója során.

Ha az Egyesült Államok továbbra is Izrael érdekeit szolgáló békét akar Egyiptomra erőszakolni, akkor — mondotta az elnök — a háború valóban elkerülhetetlen lesz. Izrael nagy árát fog fizetni politikájáért, „nagy meglepetések várnak rá”. Szadat — az egyiptomi hírügynökség szerint — kijelentette, hogy „a megszállt területek felszabadítására” vonatkozó döntést Egyiptom egyedül hozta meg.

Izvesztýja

A szovjet-amerikai kereskedelmi kapcsolatok alakulása

A szovjet-amerikai kereskedelem fejlődése hozzájárulhatna a két ország általános kapcsolatának javulásához. Melyek ennek a fejlődésnek a reális lehetőségei, és melyek az akadályozó tényezők? Erről szól az Izvesztýja alábbi ismertetett cikke.

A Szovjetunió állást foglal az iparilag fejlett kapitalista országokkal való gazdasági kapcsolatok kiszélesítése mellett, mivel a mostani tudományos és műszaki forradalom sajátosságai szükségessé teszik az átfogó nemzetközi együttműködést; a megbízható távlati gazdasági kapcsolatok rendkívül fontosak a nemzetközi politika szempontjából.

A szovjet-amerikai gazdasági kapcsolatokról terjedő szó lehet arról, hogy kölcsönösen előnyös együttműködés alakuljon ki amerikai cégekkel és bankokkal olyan nagyszabású kérdések kidolgozásában, amelyek a Szovjetunió természeti kincseinek kiaknázásával, ipari vállalatok építésével, új műszaki megoldások kutatásával függenek össze.

Az Egyesült Államokban az ipari, a pénzügyi és az üzleti körök képviselői mind határozottabban rámutatnak: abnormális az a helyzet, hogy az amerikai kereskedelem a többi nyugati ország mögött kullog a szocialista világgal való üzleti kapcsolatok aktivizálódása folyamatában.

Az utóbbi időben a Szovjetunió és az Egyesült Államok illetékes képviselői kicserélték nézeteiket a kereskedelmi kapcsolatok kiszélesítéséről. A két fél megerősítette, hogy törekszik a kereskedelmi és a gazdasági kapcsolatok bővítésére. Egerszermind elismerte, hogy vannak ezen az úton olyan nehézségek, amelyek akadályozzák a szovjet-amerikai kereskedelmi kapcsolatok fejlesztését minden lehetőségnek teljes kiaknázását. E kérdésben folytatódik a vélemény-csere — írja végezetül az Izvesztýja.

Hivatalba lépett az új finn kormány

Felcsúszott és ezzel hivatalba lépett az új finn kormány. A *Farael Paasio* miniszterelnök vezette szociáldemokrata kisebbségi kormány első ülésén jóváhagyta a kormányprogramot.

A kormányprogram megerősíti, hogy Finnország folytatja a semleges külpolitikáját, és fontos feladatának tekinti a nemzetközi együttműködés és a béke előmozdítását.

Programjában az új finn kormány hangsúlyozza, hogy tevékenyen fog munkálkodni a tervezett európai biztonsági és együttműködési értekezlet megvalósulásáért és a két német állam kapcsolatainak normalizálásáért. Kifejezte azt a meggyőződését, hogy a finn-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés elő fogja segíteni a Szovjetunió és Finnország jószomszédi kapcsolatainak megerősítését.

Munkába álltak az angol bányászok

Kettős veszélyről beszélt Heath miniszterelnök Anglia minden televíziós és rádióállomásán, a munkásgyűléssel végződött bányászsztrájk után. Azt állította, hogy a béremelkedés fenyegeti az ország gazdaságát. „A leghatékonyabban úgy járhatunk el, ha biztosítjuk a béremelések ésszerűségét” — mondotta. A másik veszély Heath szerint „láthatatlan”, „nehéz megfogni”, és „a hagyományos angol életformához kapcsolódik”.

Nagy-Britannia bányáiban a héthetes sztrájk után ismét megindult a munka. Az áramkorlátozások enyhülése lehetővé tette a legtöbb gyárnak és üzemnek, hogy visszahívja munkásait a kényszer szabadságról.

Finnország felvette a kapcsolatokat a KGST-vel

Moszkvai értesülések szerint a szovjet fővárosban megtörtént az első kontaktusfelvétel a KGST titkársága és Finnország között. Első ízben erről *Nyikolaj Faggyjev*, a KGST titkára tett említést sajtóértekezletén, amikor közölte, hogy személyesen tárgyalt finn megbízottakkal. Ugyancsak a KGST-palota konferenciatermében esett szó arról, hogy Finnországon kívül az utóbbi időben Algéria, valamint a latin-amerikai országok egy része, az úgynevezett „Andok csoport” országai is érdekelté válnak a KGST-vel való együttműködés lehetőségei iránt.

Feloszlatták az olasz parlamentet és új választásokat írtak ki

Az olasz parlament feloszlásával és az új választások kiírásával és az új választások politikai jövőjéről sok tekintetben meghatározó küzdelem újabb szakasza kezdődött. A háború utáni Olaszország történetében először fordult elő, hogy fel kellett oszlatni a parlamentet, mert nem volt más remény a politikai ellentétekből fakadó válság megoldására.

Az olasz politikai válság már régi keletű, erre utal az is, hogy a most megbukott Andreotti-kormány már a 33. volt a háború óta. Ezt a kormányt az különböztette meg elődeitől, hogy egyetlen párt, a kereszténydemokraták alakították meg annak ellenére, hogy semmi reményük nem volt a parlament bizalmának elnyerésére, hiszen itt kisebbségek voltak.

A bukás azonban hamarabb következett be, mint gondolták. Andreotti egyszínű kormányja február 18-án tette le az esküt, és már február 26-án a programja fölötti szenátusi szavazásnál megbukott. Andreotti lemondását követően a közársasági elnöknek, aki felkérte, hogy kormányával együtt maradjon hivatalban. Így aztán Andreotti-kormány folytatja tevékenységét egészen a választások után megalakítandó kormány létrejöttéig.

Erdekesége a helyzetnek, hogy a választások kiírásával valamennyi párt egyetért. A jobboldali pártok a politikai élet jobbrtolódását várják.

A baloldali pártok, legfőképp az Olasz Kommunista Párt, azzal a reménnyel indulnak a választási csatába, hogy sikerül olyan győzelmet aratniuk, amely nyomán az olasz tömegek érdekeit képviselő demokratikus kormányt lehet majd alakítani, és véget lehet vetni a negyedszázados politikai válságnak.

Az alkotmány értelmében a parlament feloszlását követő hetven nap alatt — vagyis május közepéig — meg kell rendezni az általános választásokat.

Meg kell kezdeni a sokoldalú konzultációkat

Közlemény Kekkonen moszkvai tárgyalásairól

Hazaérkezett Helsinkibe *Urho Kekkonen* finn köztársasági elnök, aki a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének és a szovjet kormánynak a meghívására tett nem hivatalos látogatást Moszkvában.

Látogatása során Kekkonen elnök találkozott és ezmezesre került folytatott *Leonyid Brezsnyev*vel, *Nyikolaj Podgornij*jal és *Alekszej Koszgin*nal. A baráti jellegű találkozókra — mint a kiadott közlemény rámutat — a kölcsönös megértés légkörében került sor.

A közlemény hangsúlyozza: a Szovjetunió és Finnország az európai biztonsági és együtt-

működési konferencia minél hamarabbi összehívása mellett foglalt állást. Ennek érdekében szükségesnek tartják sokoldalú konzultációk megkezdését Helsinkiben, valamennyi érdekelt állam részvételével.

A felek kifejezték reményüket, hogy a konferencia előkészítői lehetővé teszik az értekezlet összehívását 1972-ben.

Nagy megelégedéssel állapították meg a Szovjetunió és történelmi fejlődését. E kapcsolat szilárd alapja az 1948-ban kötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés.

Pakisztán kinevezte új moszkvai nagykövét

Pakisztán kinevezte új moszkvai nagykövét. *S. K. Dehlavi* veterán diplomata eddig az ország párizsi nagykövete volt. Megfigyelők szerint az a tény, hogy *Bhutto* egyik legtapasztaltabb és legfelkészültebb diplomatáját küldi a szovjet fővárosba, annak a jele, hogy mindenképpen javítani igyekszik kapcsolatát a Szovjetunióval. Pakisztán és a Szovjetunió diplomáciai kapcsolatai nem szakadtak meg, noha a szovjet kormány elismerte a Bangla Desh Népi Köztársaságot. *Bhutto* elnök december 20-i hivatalba lépése óta többször is kifejezésre juttatta azt az óhaját, hogy jó

kapcsolatokat kíván fenntartani a Szovjetunióval.

A legjelentősebb pakisztáni ellenzéki párt, a Nemzeti Avami Párt elnöke nyilatkozatban ítélt el *Bhutto* elnököt az a döntés, hogy továbbra is érvényben tartja a rendkívüli állapot intézkedéseit. *Abdul Vali Khan*, a párt elnöke azzal fenyegetőzött, hogy az ellenzéki pártok össze fogják hívni a nyugati határvidék és Beludzsisztán tartományi gyűléseit, s ezzel fogják rákényszeríteni az elnököt a rendkívüli állapot megszüntetésére és a nemzetgyűlés összehívására.

Indiai segítséggel állítják helyre a Bangla Desh közlekedési hálózatát

A Bangla Desh Népi Köztársaság óriási erőfeszítéseket tesz szétzúzott gazdasági életének helyreállítására, az országba visszatérő menekültek elhelyezése és ellátása érdekében — írja a Pravda daccai különtudósítója.

A fiatal köztársaságnak a legtöbb problémát a közlekedési hálózat helyreállítása okozza. Ebben igen nagy jelentőségű az indiai hadsereg vezetőinek segítségével: számos utászegységet irányítottak a megrongált utak, tönkretett vasútvonalak újjáépítéséhez. Az irányításukkal folyó munkálatokban azonban mindenki részt vesz, a Bangla Desh katonai alakulatai, munkások, a helyi lakosság.

Az ENSZ BT határozata

A rhodésiai rezsim elleni szankciók változatlanul érvényesek

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa határozatot hozott, amellyel fenntartja a rhodésiai fegyveres rendszer ellen 1968-ban hozott szankciókat mindaddig, ameddig az ország népe nem érvényesítheti szabadon és egyenjogúan önrendelkezési jogait. A két tartózkodás ellenében 13 szavazattal elfogadott határozat előírja a szankciók megszegése valamennyi esetének kivizsgálását is.

A szavazástól az Egyesült Államok képviselője azzal indokolta ezt, hogy hazája „kénytelen” Rhodésziából importálni a krómércet.

Megállapodás Dél-Szudán önkormányzatáról

Addisz Abebában aláírták a khartumi kormány és a dél-szudáni lázadók másfél évtizedes konfliktusának befejezéséről rendelkező okmányt. A megállapodás, amely önkormányzatot biztosít a négerlakta Dél-Szudánnak, tíznapos Addisz Abeba-i tárgyalássorozat eredménye.

A megállapodás létrejöttében szerepe volt az étióp kormányának és az Egyházak Világtanácsának is. A szudáni arabok mohamedánok, a déli négerrek katolikusok. Az okmányt mindkét szerv aláírta.

Értesülések szerint a tárgyalásokon kidolgozták Szudán új alkotmányát, amely 30 napon belül hatályos lesz. Megállapodás született a tűzszünetről is, amelynek életbe lépését egyrészt *Nimeri* elnök, másrészt a lázadó vezér, *Joseph Lagu* aláírása szentesíti.

A Luna-20 útjának jelentősége

Újabb nagy eredményt ért el a szovjet űrkutatás: a Luna-20 Földet érésével fényes sikerrel zárult a huszadik szovjet holdkutatási állomás sok tekintetben úttörő jelentőségű, s épp ezért a Luna-sorozat talán eddig legbonyolultabb és legnehezebb programja.

A Holdon vett visszastart után kerekén 68 órával a Luna-20 fehéren csillogó, gömb alakú konténerre, amely az égitest még soha nem érintett rétegeiből való talajmintákat hozott magával, szerencsésen megérkezett a Földre.

A Luna-20 rendkívüli pontossággal érkezett a Földre, ezt a megfigyelők külön is kiemelik. A kazahsztáni város, Dzsezkazgan, amelytől 40 kilométerre egy töredék jégpáncélú folyótól körülvett szigeten, derékig érő hóban landoltak a Luna-20 által furrt, kiemelt és konténerbe zárt holdkötetek, mintegy 100 kilométerre fekszik csak Bajkonurtól, az űrrepülőtértől, ahonnan február 14-én a Luna-20 erre a munkas holdútra indult.

A hivatalos közleményből kitűnik, hogy a Luna-20 mindvégig példás pontossággal követte a kidolgozott úti- és munkaprogramot. A 105 órást, majd a Hold körüli pályára térés, amit a leereszkedéshez szükséges pályamódosítás, majd a Holdra szállás követett, olajozottan és óramű pontossággal zajlott. Itt különösen nagy jelentőségű, hogy az automatikus, programozott magasságmérők megtevéstésére alkalmas bércek szabdalta terepen, ahol egyébként első ízben landolt földi szerke-

zet, a leszállás szépen és simán sikerült.

Nem kevésbé nagyszerű teljesítmény, hogy az űrtelevíziós terepszemle alapján kiválasztott holddarabon végzett fúrás talajmintavétele, majd konténerhermetizálása egyaránt földi parancsra történt, és e hatalmas távolságról irányított műveletek, a Luna-20 útjáról kiadott zárójelentés tanúsága szerint, rendkívül pontosak, szabályosak voltak.

A Luna-20 útjáról joggal állapíthatja meg a TASSZ közleménye, hogy az ismételt igazolta az automatizált úrállomásokban a Hold és a bolygók kutatásában rejtlő igen nagy lehetőségeket, s rágyogó lapot irt az űrkutatás világtörténetébe. Tegyük hozzá mindjárt, hogy ezt a lapot minden bizonnyal újabban fogják követni, hiszen a Luna-20 a Hold hegyi terepén utat nyitott az égitest újabb, s a felszín zömét alkotó rétegeinek kutatása előtt. Petrov akadémikus a szovjet holdkutatási program lehetőségei közé sorolja a további holdmintavételeket az égitest különböző pontjairól, vagyis a Luna-20 jóvoltából immár széles talajkutatási területre a Hold-fúrások megismétlése. Ezzel összefüggésben megfigyelők kiemelik, hogy az automatikus úrállomások egyik előnye az emberi holdkutatásokkal szemben, hogy költségük csak töredéke az utóbbiakénak, tehát ugyanaból a pénzből több automatikus úrállomás léphet fel, s ezek értelmezésében a Hold több, egymástól távol eső pontjáról gyűjthetnek talajmintát.

Izraeli gépek provokációs berepülései Dél-Libanonba és Szíriába

Izraeli harci gépek dél-libanoni és szíriai területek fölé repültek. Hírugynökségi jelentések szerint a gépek ezúttal célpontokat nem támadtak, így feltehetően felderítő berepülésekről volt szó.

Az izraeli légierő Szíria elleni támadásairól a szíriai rádió kommentárjában jelezte, hogy a szíriai haderő a jövőben erősen visszavág minden izraeli támadásra, akár saját fegyveres erői ellen irányuljon, akár palesztinai gerillák ellen.

Bejruti megfigyelők emlékeztenek rá, hogy 1970 júniusában a szíriai légierő lépett akcióba izraeli légitámadókkal szemben, és a nyilatkozat arra utalhat, hogy Szíria most aktívabb szerepet akar vállalni a keleti fronton az izraeli megszállók elleni harcban.

Az Al Ahram kommentátora annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a jordániai hatóságok által elküvetett bűn nem ismétlődhet meg Libanonban és Szíriában. Ehhez azonban szükséges, hogy az arab államok határozott intézkedéseket tegyenek e veszély elhárítására. Elengedhetlenül fontos, hogy minden eszközét igénybe véve tovább erősítsék a palesztinai ellenállási mozgalom és a libanoni-szíriai hatóságok között fennálló kapcsolatokat. Ezenkívül fokozni kell Libanon és Szíria erejét, ellenálló-képességét. A tekintélyes kairói lap hasznosnak ítélné az Arab Védelmi Tanács összehívását a közös intézkedések kidolgozása, az arab erőfeszítések összehangolása végett.

India minden feltétel nélkül kész béketárgyalásokat folytatni Pakisztánnal

Az indiai kormány hivatalosan bejelentette: bármely időpontban, bármely szinten és minden előfeltétel nélkül hajlandó közvetlen béketárgyalásokat folytatni Pakisztánnal, az indiai szubkontinens tartós békéjének és stabilitásának biztosítása céljából.

A közlemény szerint az indiai kormányt az indiai levélben tájékoztatta Kurt Waldheimet, az ENSZ főtítkárát. Úzenetében az indiai kormány annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy India és Pakisztán között a lehető legrovidebb időn belül helyre kell, és helyre lehet állítani a békét. „India úgy véli, hogy ez a lépés megfelel az ENSZ alapelveinek és a világszervezet alapokmányában foglalt céltűtéseknek.”

Az ENSZ-főtítkárhoz intézett indiai dokumentum hangsúlyozza, India „pozitív és konstruktív választ” vár Pakisztántól.

Térképrendelet

Az illetékes nyugatnémet minisztérium irányvonalat dolgozott ki a térképekről és a helységnevezésekről.

Eszerint a szövetségi köztársaságot keleten ugyanolyan államhatár választja el a szomszédos országától, mint nyugaton. Az NSZK és az NDK államhatárát a jövőben államhatárként kell a térképeken feltüntetni. Megszűnik a „zónahatár”, a „demarkációs vonal”, és minden más hasonló elnevezés. Megszűnik a „szovjet zóna”, és „Közép-Németország” elnevezés, az NSZK keleti szomszédját teljes és végleges néven Német Demokratikus Köztársasággént kell feltüntetni. Azokat a lengyel csehslav városokat és falvakat, amelyek Lengyelország és Csehszlovákia területén fekszenek, s valaha német nevet viseltek, a térképeken mai lengyel, illetve csehslav nevekűn kell feltüntetni, s csak e nevek alatt, zárójelben van helye a volt német névnek. (A tájékoztatót indokolt okból.) Ez áll az NDK-ban megváltozott elnevezésekre is.

Az amerikai elnök útjának nemzetközi visszhangja

A nemzetközi sajtó elemzi a kínai-amerikai tárgyalásokat. A moszkvai lapok közül a *Trud* nemzetközi szemléje fűz megjegyzéseket a Nixon-látogatáshoz. Eszerint a Nixon-látogatást övező csinnadratta közepette és utána is válasz nélkül maradt a legfontosabb kérdés: mennyiben felelnek meg a látogatás és a tárgyalások eredményei a feszültség enyhítésére és a nemzetközi biztonság megszilárdítása által diktált érdekeknek. Az ugyan is nem kétséges, hogy az amerikai fél számított rá: bizonyos engedményekért cserébe támogatást kap Pekingtől a *Gum-doktrínához*. Ez a doktrína az indokínai háború „vietnamizálását” irányozza elő.

Moszkvai megfigyelők általában nyugtalanítónak tartják azt a körülményt, hogy gyakorlatilag mindkét tárgyaló fél beismerte: a közlemény az egyetlen okmány, amelyet a

világközvélemény rendelkezésére bocsátanak, s maguknak a tárgyalásoknak a tartalmát továbbra is titokban tartják. Ez annál kevésbé eléghetési ki a közvéleményt — állapítja meg Moszkvában —, mivel a dokumentumban foglalt fontos megállapítások egy része, például az ázsiai hatalmi törekvésekről való „lemondásról”, illetve az ilyen törekvések „megakadályozásáról” szóló kitételek részletesebb magyarázat nélkül igen sok félelmeztetőnek tűnhetnek.

A sokféle értelmezés közül a legkézenfekvőbb mindenestire a külső megfigyelő számára az az egyik, hogy Peking és Washington nem egymásnak ellenében, hanem együttesen kívánják fenntartani hegemoniáját a térségben.

A lengyel *Zycie Warszawy* cikke a többi között megállapítja: „A tárgyalásokról kiadott közös közleményben az a legszembevetőbb, amiről nem

tesz említést. Hasztalan keressük, hogy szót ejtsen a Szovjetunióról, márpedig nyilvánvaló, hogy az amerikai elnök és a kínai miniszterelnök több óras tanácskozásán jelentős időt szenteltek a két ország Szovjetunióval fenntartott kapcsolatai témájának.”

Az amerikai sajtóban különbözőképpen kommentálják a közös nyilatkozatot, de az újságírók többsége felveti a kérdést: mi is történt a pekingi tárgyalások idején, minthogy a közleményben — mint a tudósítók állítják — sok kérdést vagy megkerültek, vagy homályosan fogalmaztak meg.

A Washington Sunday Star a következőket írja: Nixon kínai látogatásának legfőbb talánya az volt, hogy ez az utazás mennyire járulhat hozzá a délkelet-ázsiai háború rendezéséhez. Ez a talány viszont továbbra is talány maradt. Megvan az alapja annak a feltevésnek, hogy az adott szakaszban a kínai vezetők kézszer hozzájárulni olyan megoldáshoz, amely lényegesen kevesebb lenne, mint Észak-Vietnam teljes győzelme.

Washingtoni politikai körökben élénk vita folyik arról, vajon elképzelhető-e, hogy Nixon elnök minden „kínai engedmény nélkül” kész lenne

feláldozni Tajvant”. A New York Times egy meg nem nevezett republikánus szenátort idéz, aki kijelentette: „Az elnök sokkal jobb lókupec annál, semhogy minden ellenérték nélkül odaadná Tajvant. Következésképpen, kell valamilyen megállapodásnak is lennie, amiről nincs tudomásunk”.

Marvin Kalb, a CBS diplomáciai tudósítója szerint, meglehetősen általános az a feltevés, hogy Nixon a Tajvanon levő amerikai erők „fokozatos kivonását” attól tette függővé, milyen segítséget kap Pekingtől egy számára elfogadható „indokínai rendezéshez”.

Fuva Tecuzo, a Japán Kommunista Párt főtítkára — mint az Akahata című lap közölte — Nixon útjáról kommentálva megjegyezte, hogy az amerikai elnök kínai látogatásával egyidejűleg nagymértékben fokozódott Észak- és Dél-Vietnam területének bombázása. Felmerül a kérdés: az Egyesült Államok miért nem adja az indokínai problémát, és miért azzal, hogy a Kínához fűződő kapcsolataiban enyhítse a feszültséget, miközben kiterjeszti a háborút ebben a térségben.

Alkoholizmus és bűnözés

A bűnözésnek számos oka van; ezek részben a bűnelkövető személyével függenek össze, részben pedig tárgyi körülmények. A legkárosabb bűnre vivő tényezők egyike a mértéktelen alkoholfogyasztás, amelynek súlyos következményeit nem lehet eléggé hangsúlyozni. Családok szétzüllését, tragédiákat idézi elő, felmérhetetlen kárt okoz az egész társadalomnak.

nem veszik enyhítő körülménynek,

ha valaki a bűncselekményt ittas állapotban követte el. Ez megfelel a Büntető Törvénykönyv ama rendelkezésének, amely szerint azt,

aki a bűncselekményt önhibájából eredő ittas állapotban követte el, ugyanúgy kell elbírálni, mintha tettét józanul hajtott volna végre, tehát szóba sem kerülhet, hogy az ittasságot a bíróság enyhítő körülményként értékelje.

Felvetődhet a kérdés, hogyan lehetséges ez, hiszen az erősen leittasodott egyén sokszor nem is tudja, mit cselekszik, kijózanodása után nem is emlékszik arra, hogy milyen súlyos bűncselekményt követett el. Tehát ezt a „tudatzavart” a javára kellene értékelni, azaz akként, hogy ez az állapot beszámíthatóságot kizárja, vagy legalábbis korlátozza.

Ez az érvelés azonban nem helyes. Az igaz, hogy a leittasodás oly mérvű is lehet, hogy tudatzavart idéz elő. A Legfelsőbb Bíróság azonban egyik

Régen, a kapitalista társadalmi rendben a jogszabályok, valamint a bíróságok nyomatékossá enyhítő körülményként értékelték a büntetés kiszabásánál, ha a bűncselekményt ittas állapotban követte el valaki. Ezzel a felfogással a szocialista igazságszolgáltatás gyökeresen szakított. Bíróságaink

elvi döntésében rámutatott arra, hogy az ittas állapot által okozott tudatzavar merőben eltér a tudatzavar egyéb eseteitől. Az önhibájából leittasodott tudatzavara ugyanis olyan ok következménye, amelyet saját elhatározásából maga a vádlott idézett elő. Ebből következik, hogy az ittas állapotban bűncselekményt elkövetőt ugyanúgy kell elbírálni, mintha a bűncselekményt józan állapotban hajtott volna végre.

Az alkoholfogyasztás káros hatása közismert a bűnözés alakulására, akár idült alkoholistákról, akár alkalmilag leittasodó egyénekről van szó.

Mi a helyzet jelenleg nálunk az alkoholizmus bűnre vivő hatása tekintetében? A helyzet kedvezőtlen, a bűnelkövetés alakulása szempontjából rosszabbodás tapasztalható.

Amilyen mértékben növekszik az általános életszínvonal, és amilyen mértékben emelkedik az alkoholfogyasztás, úgy válik

a mértéktelen alkoholfogyasztás

szinte már népbetegséggé, és szaporodik az ittas állapotban bűnt elkövetők aránya.

Nemrég az összes bűnelkövetők egyötöde, ma már több mint egynegyede követi el bűncselekményét kisebb vagy nagyobb mérvű alkoholos befolyásolt állapotban. Az erőszakos, garázda bűncselekményeknél ez az arány még magasabb.

az alkoholos bűnelkövetők száma

a súlyos testi sértés, a magánlaksértés, az erőszakos nemi közöszlenség, az ifjúság elleni büntett esetében is. Főleg a 20—30 év közötti életkorban levő férfiak bűnelkövetésében van növekvőben ez az arányszám, sőt — sajánlatos módon — a fiatalokéknál is. A visszaesők között sok az idült alkoholista.

Az előbbiekhöz még hozzá kell számítani azokat az eseteket is, amikor az alkoholfogyasztás bűnre vivő hatása nem derül ki, továbbá azokat a bűnelkövetőket, akik józan állapotban ugyan, de az alkohol megszerzése érdekében hajtottak végre különböző, főleg vagyon elleni bűncselekményeket. Végül nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az emberöléseknel és a súlyos testi sértésekkel elég gyakran tapasztalható, hogy a sértett személy volt ittas állapotban, és az ő provokáló magatartása lényegesen szerepet játszott az ellene irányult bűncselekmény elkövetésében.

Mindezt egybevetve aligha tévedünk, ha azt állapítjuk meg, hogy hazánkban körülbelül minden harmadik bűncselekmény elkövetése közvetlen vagy közvetett kapcsolatban áll az alkoholfogyasztással.

Ebből nyilvánvaló, hogy a bűnözés szempontjából az egyik legdöntőbb, károsan ható tényező az alkoholizmus, amely természetesen nem mindig egyedül okként, hanem más okokkal kapcsolatban hat.

Annál inkább fel kell figyelni erre, hogy éppen a legveszélyesebb, az ember élete és

testi épsége ellen irányuló bűnös támadásoknál érvényesül a legdöntőbb. Évente számos ember élete esik áldozatul alkoholos állapotban levő személyek gyilkos támadásának, nagyszámú sértett szenved sokszor súlyos testi sérülést ittas állapotban garázdálkodó egyének hetkenkedése folytán. Növekszik a közötti közlekedésben is az ittas állapotban levő gépjárművezetők által okozott halálos balesetek száma.

Jól tudjuk, hogy az alkoholizmus társadalmi probléma is. Az ellene való hatékony fellépés szoros kapcsolatban áll a legkülönbözőbb egészségügyi, nevelési, népgazdasági stb. problémákkal. A legszörnyesebb kórról társadalmi összefogással kell rámutatni az alkoholizmus egészségügyi és társadalmi rombolására, káros következményeire, amelyeknek csupán egyike a bűnözés. Elsősorban tehát a megelőzésre, felvilágosító munkára, különösen pedig a társadalmi felfogás gyökeres megváltoztatására van szükség, amely sajnos még mindig elnézést és megbocsátást tanúsít a részegeskedők irányában. Sokszor még ma is elismerés illeti azt, aki „jól bírja az italt”.

Szocialista társadalmunk erőteljes küzdelmet folytat a mértéktelen alkoholfogyasztás szemből. A társadalmi nevelés nagyon fontos ugyan, de nem mellőzhető a büntetőjogi eszközök szigorú alkalmazása sem az alkoholfogyasztással összefüggő bűnelkövetéssel kapcsolatban.

A büntetés kiszabásánál már nemhogy enyhítő, hanem adott esetben

büntettet alkoholos állapotban, gátlástalanul követék el, minthogy az ittas állapotban elkövetett ilyen cselekmények, garázdaságok társadalomra való veszélyessége igen nagyfokú. Másik irányelvben a visszaesőkkel szembeni büntetés kiszabására adott iránymutatást a Legfelsőbb Bíróság. Rámutatott arra, hogy a többszörös visszaesők között különösen nagyfokú a züllött életmódot folytató, a társadalmi együttélés szabályait semmibe vevő, izsakos egyéneknek a társadalomra való veszélyessége, akik mint visszaesők, követnek el élet vagy testi épség elleni bünteteket, vagy pedig az alkohol megszerzése érdekében vagyon elleni bűncselekményeket. Az ilyen bűnelkövetőkkel szemben a törvény büntetés felső határát szükséges alkalmazni, vagy azt megközelíteni.

Ezek hatására az italas állapotban bűncselekményt elkövetőkkel szemben a büntetés kiszabása az utóbbi időben mind szigorúbbá vált, elsősorban az emberölés, a testi sértés, a garázdaság és a hivatalos személy elleni erőszak elkövetésével szemben.

Indokolt azonban ezt nemcsak a szándékos, hanem a gondatlan bűncselekményeknél is érvényesíteni. Ezt lehetővé teszi

Az alkoholizmus elleni küzdelem

össztársadalmi ügy: szocializmusból építő társadalmunk egészének kell felvennie a küzdelmet az alkoholizmussal szemben. Senki sem követel teljes absztinenciát, azaz a szesz italoktól való teljes tartózkodást. A mértéktelen alkoholfogyasztással szemben a züllött, részeges életmód felszámolása érdekében kell megtenni mindent társadalmunk, a családok és az egyének érdekében.

Még valamit fontosnak tartunk megjegyezni: azoknak az

a Btk. módosításáról szóló 28. sz. törvényerejű rendelet is, amely 1972. január 1-én lépett hatályba. **Eszerint nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki halálos közúti balesetet okozott, amennyiben a járművet vagy a munkagépet a közúton szeszest italtól befolyásolt állapotban vezette.** Ha ilyen állapotban a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak súlyos testi sértést okozott, a büntetés három évig terjedő szabadságvesztés. Amennyiben semmiféle ilyen következmény nem állt be, a járművek vagy a munkagépek szeszest italtól befolyásolt állapotban való vezetése — a korábbi hat hónap helyett — egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Látjuk tehát, hogy a törvény és a bírói gyakorlat mind határozottabban felismeri, hogy az alkoholizmus rendkívül súlyos kihatással van a bűncselekmények alakulására, növekedésére. A társadalom jól felfogott érdekében a büntetőjognak is fel kell vennie ez ellen a küzdelmet. Természetesen egyéb eszközökkel is biztosítani kell a küzdelem eredményességét. Segíteni kell a családok védelmét az olyan családokkal szemben, akik keresetüket elisszák, akik züllött életmódjukkal emberi mivoltukból kivetkőznek, és végül a bűn útjára sodródnak.

előíteltéknek, akik bűncselekményüket italas állapotban követték el, akik részegeskedő, izsakos életmódot folytattak, szabadulásukkor erős akarattal meg kell fogadniuk, hogy óvakodnak a mértéktelen ital-fogyasztástól, és messze elkerülik a régi „szeszestvéreket”, akiknek hatása alá kerültek vagy kerülhetnek. Ez a legfőbb biztosítéka annak, hogy nem válnak visszaesőkké, hanem beilleszkednek a szabad életben a becsületes dolgozók társadalmába. **Dr. R. Gy.**

A messziről jött levél

A nevelő vagy egy zárkótárs sokszor intheti a jóra az elítéltet, sokszor felvilágosíthatja, ezt vagy azt ne tegye. Sokszor felhívhatja a figyelmét arra, mi lesz a következménye annak az életmódnak, amelyet folytat. Ezek az intelmek sokszor bizony pusztába kiáltott szavak maradnak, pedig ezek az emberek közel vannak az elítélthez, ismeri őket, a szavaknak a figyelmeztetésnek mégsem tulajdonít különös jelentőséget.

Úgy érezzük, sokkal nagyobb hatása van annak, ha a szülő a gyermeknek vagy a nagybácska gyerek a szülőjének ír levelet, amelyben esetleg szemrehányást tesz, hogy miért hagyta el, miért tett ilyet.

Még nagyobb hatású levél, amely a régen látott hozzátartozótól, és nagyon messziről jött. Kalocsán olvashatunk egy ilyen levelet. Messziről, nagyon messziről jött. Tengeren túlról. Egy beteg édesapa így írt a lányának: „... Ellenem te sohasem végtétl, csupán saját magad ellen. Eddigi élettedben még soha nem cselekedtél helyesen, soha nem hallgattál rám vagy az anyádra. Soha nem hallgattál azokra, akik téged ószintén szerettek, és neked csak jót akartak, akik érted mindig aggódtak, rád mindig vigyáznunk akartak. Persze, mi is csak emberek vagyunk, mi is hibáztunk, mi is a saját boldogságunk után futottunk... Nem tudom, miért vagy elítélve, nem is kérdezem, de azt tudom, hogy három évet nem osztanak ki semmiért. Sok kicsit vagy nagyon kellett, hogy tégy... Gitta, egyszer s mindenkorra meg kell értened, hogy az egyenes út

vezet csak el a boldogsághoz. A lopás a börtönbe visz... Tudom, hogy te most nagyon el vagy keseredve, meg is van rá minden okod... de még nem késő. Te még olyan fiatal vagy, az egész élet előtted áll, ha a becsületes úton fogsz járni, akkor a boldogság lesz a jutalmad érte. Hidd el kis Gittám, hogy megéri...”

A fiatal nő számára a messziről érkezett levél szinte a megváltás erejével hatott. Örömeinek és meghatótságának így adott kifejezést válaszelevelében: „... Tudtam, hogy nem hiába bízom benned, pedig már lemondtam a reményről, hogy irsz nekem. De legbelül, a szívemben éreztem, hogy te soha nem hagysz el engem, jószágos édesapa-szived nem dob el magától, és nem tagadod meg tőlem a vigaszt, hogy mégsem vagyok egyedül...”

Mintha ennek a szomorú és kissé szemrehányó levélnek, amely a bánatos apától érkezett, valami megújító hatása lenne a gyermek lelkére és magatartására. Reménykedve eltűnődik azon, hogy igaz van az édesapjának: neki kell önmagával tisztáznia mindent. Ez a tény cáfolhatatlan igazságként jelent meg előtte, és úgy érzi, nincs kibúvó, nem haragudhat másra, egyedül rajta áll, hogyan fordít sorsán.

Sokan azt mondhatnák: egy levél nem sokat jelent. Szinte semmit. Az érzelmek elmúlnak. Ez gyakran igaz. De a felbolydult lélek mégis utat keres magának, és talán ez az út a megtalált helyes út lesz. Éppen az apal levél hatására. —györgy—

Válóok-e a szabadságvesztés?

Ez a kérdés nyilván nem egyszer felőtöltött már minden elítéltnél, aki bűncselekménye miatt elszakadt a családjától, és egy-egy nehéz pillanatában arra gondolt, mi lesz, ha a házastársa megmondja magát az alatt az idő alatt, míg ő a büntetését tölti.

Már előre megmondjuk, mi nem adunk, nem adhatunk a kérdésre egyértelmű választ. Három esetet emelünk ki a sokból. Mindhárom egyik szereplője jelenleg is börtönben van. Az esetek ismertetése után mindenki maga döntse el, hogy a szabadságvesztés-e a válóok, vagy valami más, amelyek köze van a szabadságvesztéshez.

A múlt évben Fűchsel Tibor keresettel fordult a bírósághoz. Kérte a válás kimondását, mivel az ő szabadságvesztése alatt felesége elzüllött. Italozó életmódot folytatott, és nemi kapcsolatot létesített több férfival.

A tárgyalás idejére az asszony börtönbe került, a férj viszont szabadult. A bírósági eljárás során az asszony hangszólta, hogy szereti a férjét és nem kíván elválni tőle. Az egyik tanú előadta, hogy többször látta az asszonyt a kocsmában énekelni több férfi társaságában, de otthon sem volt mindig józan.

Kiderült az is, hogy házasságuk, amely szerelmi házasság volt, 1965-ben kezdett megromlani, amikor a férj a börtönt kezdte járni. Az asszony akkor kezdett zülleni, mert kilátástalannak látta a helyzetét.

Minden megjegyzés nélkül tovább soroljuk a tényeket. A gyermekeivel magára maradt asszony inni kezdett. A férj szabadulása után sem törődött a családjával, 1971. januárjában megszűnt az életközösség közöttük. A negyvenéves férfi egy 16 éves lányal állt össze. Közben a férfi ellen újabb büntetőeljárás indult. A bíróság így indokolta a házasság felbontó ítéletét:

„... A bíróság megállapította, hogy elsősorban a felperes (a férj), de kisebb mértékben az alperes (a feleség) magatartása következtében reménytelenül megromlott a felek házassága. A felperes többszörösen büntetett előéletű, a házastársa hűségét megszegte... Az alperes önként elismerte... hogy amíg férje börtönben volt, több férfival nemi kapcsolata volt... Bebizonyosodott midkét fél italozó életmódja, valamint az, hogy gyermekeiket elhanyagolták...”

Ezek voltak azok a főbb szempontok, amelyek alapján a bíróság a házasság felbontását kimondta.

Őri János, aki jelenleg harmincnapos határidő lejártá előtt Feka Lajos beadvánnyal fordult a bírósághoz, amelyben többek között ez állt: „... rádböböntünk cselekedtünk helytelenségére, és úgy döntöttünk, hogy szeretjük egymást. Együtt fogunk élni szeretetben és megbecsülésben...”

A bíróság a felek kibékülése miatt, kérésükre a házasságot nem bontotta fel.

Az 1972-ben történelekről már tudunk. A bírósági eljárás végeredményét nem ismerjük. A kérdésre, amelyet a címben feltettünk, mindenki önmaga próbáljon válaszolni. Feka Lajost igen közvetlenül érinti ez a dolog.

S. Gy.

A Heti Híradó XVI. évfolyam 8. számában megjelent kerestortnyví helyes megtejtése: „... Radlátorom csavargatásával kőszéletezem, de ez hidegen hagyja a fűtetestet. Könyvjutalmat nyartek: Demeter Sándor éltét, Sopronkőnőda; Német Miklós éltét, Budapesti Fegyész és Szigorított Börtön, Mészáros Ferenc éltét, Balassagyarmat; Kádár Sándor éltét, Miskolc; Monck Ferencné éltét, Pécs.

Egy éve szabadultak

„Minden kezdet nehéz”, de még ennél is nehezebb: újra kezdeni! A szabadulónak, akár férfi, akár nő, idős vagy fiatal, a szabadulást követő néhány hónap a legnehezebb. A nagy elhatározásokat, a felfokozott várakozásokat, romantikus elképzeléseket bizony követheti kiábrándulás. Mert az élet, a gyakorlat olykor más, mint amit előre el lehet képzelni. Hogy milyen? — Erről beszélnek néhányan azok közül, akik az elmúlt év tavaszán szabadultak.

A riportban szereplő emberek bizakodva, realis célkitűzésekkel vágtak neki a szabad életnek. Tisztelesség, munka, boldogulás — ez állt elütközni, mikor elindultak. Elhatározásukhoz azóta is hűek, szorgalmasan dolgoznak, becsületesen élnek. Ez a témájuk most is, amikor a szabadulásuk óta eltelt időszak eredményeiről, terveik megvalósulásáról kérdezzük őket.

Szilágyi János kőműves

— Tavaly februárban szabadultam. Nagyon örültem, mégis egyes érzelmekkel hagytam el a börtönt. Kétszer voltam már elítélve. Akarva-akaratlanul arra gondoltam, hogy az ilyen embert sehol sem várják tárt karokkal. De a reményt nem vesztettem el. Bizakodtam, s nemhiába.

— Kőműves vagyok, az elhelyezkedés nem jelentett gondot. Bekerültem egy jó hírű építőbrigádba, ahol ugyan csak meg kellett fogni a munka boldogabb végét. Az első napokban nagyon elfáradtam, alig vártam az estét. Munka után lezuhanyoztam, és egyenesen hazamentem. Etem és ledőltöm. A fél nyolckor kezdődő tévéhíradót rendszerint már az ágyból néztem. Az idő múlásával aztán megszoktam a tempót, egyre kevésbé éreztem a fáradságot. Lassan visszajött a régi kedvem. Azon vettem észre magam, hogy fűtyörészve rakom a falakat. Nem csoda, hogy hamarosan megkaptam az első dicséretet, amelyet nemsokára követett a második, a harmadik. Igyekeztem, jó munkámnak meglett az anyagi elismerése is. Fél év alatt három forint órabéremelést kaptam. Januárban háromezer-négyszáz forintot kerestem.

— Külön öröm az is, hogy munkahelyemen megbecsülnek, egyenrangú dolgozóként kezelnek a brigád többi tagjával. A magam példáján keresztül bátran állíthatom, hogy van visszaút a társadalomba, csak akarat és becsület kell hozzá. Szerintem annak a szabadulónak, aki kilátástalannak látja a helyzetét, a gondolkodásában van a hiba, a szemléletén kell változtatnia.

Molnár Istvánné fonónő

— Fonónő voltam azelőtt is, fonónőnek helyezkedtem el a szabadulásom után is. Másfél évig voltam távol a gyártól, de amikor visszakérültem, már az első nap minden úgy ment, mint régen. Szerettem ezt a munkát. Talán azért, mert a fonodán áll vagy bukik a gyár. Ha nem termelünk elég fonalat, akkor akadozik a szövőde, az egész üzem termelése. De éppen a fonodában a legnehezebb a helyzet. Sok a fiatal anya, a vidékről bejáró munkásknő. Sokan órák hosszat utaznak, többnyire fáradtan érkeznek a munkahelyükre. A munkásvándorlással is állandóan számolni kell.

— Több fonónőre volna szükség, megtanultam a kártyológép kezelését is, hogy ha hiányzik valaki, beugorhassak helyette. Azért vállaltam ezt a fászfőt munkát és a tanulást, mert szerettem a gyárat, az embereket. És természetesen a pénz miatt is. A másfél éves kiesés nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is érzékeny veszteséget jelentett. De akaratlanul jó munkával mindent orvosolni lehet. Erről magam is meggyőződtem az elmúlt év alatt.

Simon Mihály gépész

— Hol is kezdjem? Talán ott, hogy még az intézetből levelet váltottam a szövetke-

zethez. Ahogy számoltam, nekem több mint harmincezer forint az évi jövedelem. Azt hiszem, hogy ez mindennél többet mond.

Bodnár Mária elárusító

— Nem szűgyellem elmondani, hogy szabadulásom után takarítónőként kezdtem dolgozni egy édességboltban. Feketéskávés poharakat mostam, követ süroltam, raktárt takarítottam. Talán két hónapja lehettem az egyik elárusító. A főnökszsöny megkérdezte, volna-e kedvem munkakört cserélni. Ösztönösen szölvá, nagyon meglepett az ajánlata, hiszen tudta, hogy nemrég még börtönben voltam. Szűgyenkezve emlékeztem erre, mire azt válaszolta, hogy tudja. S mivel bízik bennem, azt tanácsolja: vállalam el az elárusító munkakört.

— Elvállaltam. Hamarosan megtanultam, amit kellett. A jó könnyű megszokni, mint ahogy én is megszoktam, hogy itt milyen sokféle édesség van. Csak a csokoládéból az a rengeteg fajta készítmény. Hogy is tudnak ennyi félélt kitalálni, meg nevet is adni nekik? Sokat nevettek, olyan furcsa neveik vannak: Korfu, macskanyelv, meg olyanok is, amelyeket alig tudok kimon-dani.

— Forgalmas üzlet a mienk, egymás kezébe adják a kilincset a vásárlók, de azért jól megnézem őket. Milyen szépek, jól öltözöttek! Nincs nehez munkám, szívesen is végzem. Nem az én feladatom, de azért most is rendszeresen felmosom a követ. Amikor pedig a vezetónőnek valami dolga akad, vagy szabadságon van, én zárom be az üzletet. Leoltom a lámpákat, lehúzó-m és lelakatom a redőnyöket. A zárás nagy felelősséggel jár; hogy gyakran rám hagyják, abból is látszik: bíznak bennem.

— Szabadultokról szölvünk, olyanokról, akik 1971 tavaszán kerültek vissza a társadalomba, különböző tervekkel, képességekkel, de feltétlenül tiszteességes szándékkal. Újra kezdtek az életüket, méghozzá nem is rosszul. Erdemes követni őket!

— Szabadultokról szölvünk, olyanokról, akik 1971 tavaszán kerültek vissza a társadalomba, különböző tervekkel, képességekkel, de feltétlenül tiszteességes szándékkal. Újra kezdtek az életüket, méghozzá nem is rosszul. Erdemes követni őket!

N. F.

Kinek a nyár — kinek a tél nehéz

A nyáron történt. Valóság-gal izzott a határ, olyan kegyetlenül tűzött a nap. Ki egyenesíti a derekát az egyik elítélt a borsönyűvő brigádból, senkinek sem szól, hanem megy a munkálató ör-höz:

— Nagyon meleg van, én pedig nem voltam parasztem-ber soha. Mindenem fájt, tessék engem bekiserétni. Izza-dok, ég a bőröm, kapjak in-kább húsz napot, de nekem ebből elég volt.

— Jól meggondolta? — Kér-dezte a munkálató ör.

— Azt hiszem. Igen. Nem nekem találtak ki a paraszti munkáit.

— Folytassa csak a munkáit, mindenre sort kerítünk.

— Azért jöttem ide, mert nem akarok dolgozni.

— Mondtam, hogy mindent a maga idejében. Álljon az út mellé, és várjon sorára. Akár hátat is fordíthat a napnak, hadd legyen árnyékban az arca...

— Közben a többiek dolgoz-tak. Véleményüket azonban nem rejtették véka alá. Volt, aki odaintett a magányosan szomorkodó legénynek:

— Gyere vissza, nagy buta-ságot csinálsz!

Később bekiserétk a mun-kamegtagadót. Akkor már a tikkszótt hőség sokat veszített az erejéből. Befelé ballagva ilvesmikét mondogatott ma-gában a fiatalember:

— Holnaptól kezdve még-icsak nekem lesz jobb. Igaz, hogy megkapom a húszat. ki-esek a munkálató, levonják a rabtartási költséget is, de nem kell borsót szednem ebben a kutyá melegben. Majd póto-lom ezt a kiesést. Az most a fontos, hogy a fegyelmi zár-kán vészeljem át ezeket a he-teleket.

A központban már tudták a munkamegtagadó érkezésé-ről. Az ilyen ügyeket soron kívül szokás intézni, így ha-marosan a parancsnok előtt állt a fiatalember.

— A meleget ünta, vagy a munkát? — kérdezte a pa-rancsnok.

— Inkább a meleget. Nem vagyok én parasztember.

— Levezünk a kiétkézési pénzéből, és a soros levélben megírja, hogy nem fogadhat látogatót. Holnap reggel pedig visszamegy a brigáddhoz. Bor-sót fog szedni.

— Tisztelettel, én húsz nap-ra számítottam.

— Később is kaphat húsz

napot. Például akkor, ha már nem lesz ilyen meleg. Ön is ott lesz holnap reggel a kivo-nulok között.

... És másnap reggel jelent-kezett a névsorolvasásnál...

★

Ezekben a napokban sem kellemes ázni-fázni reggeltől estig a határban. Ha még olyan barátságosan is az idő, a gyümölcösöket most kell metszeni, a kalászosok fej-trágyázásával ilyenkor kell végezni, s ha úgy adódik, a korai vetést február végén, március elején be kell fejezni. Aki ezt megérti, az köny-nyebben megbarátkozik a kellemetlen időjárással, aki nem, az ismét odaállhat a munká-lató ör elé, hogy „tisztelettel, tessék engem bekiserétni, mert nem akarok dolgozni...” Akadt erre is példa, nem is olyan régen Állampusztán.

A munkálató legjobban fá-zó fiatalember abban remé-nykedett — hasonlóan nyári társához —, hogy a hideg napokat majd a kellemesebb klímájú fegyelmi zárkán vé-szelni át. A fegyelmi kihallga-táson hasonló kérdések hang-zottak:

— Nagyon fáztott?

— Nagyon, tisztelettel.

— Ennyire nem szeret dol-gozni?

— Szeretnék, ha nem volna ilyen hideg.

— Mennyi is a kiétkézés?

— Az elítélt megmondta.

— Látogatót vár, igaz?

— Igen, tisztelettel.

— Megnyugodna, ha húsz nap szigorított magánzárkára fenyíténém?

Az elítélt tekintetéből egy-értelmű választ lehetett ki-olvasni. A parancsnok folytá-ta:

— Nincs húsz nap fiatal-ember, de lesz kiétkézési költsé-g csökkentése, látogatás megvonása, és holnap reggel visszamegy a gyümölcösöbe. De folytathatja másik brigá-dnál is. Olyan helyen termé-szetesen, ahol a határban kell dolgoznia. Húsz napról akkor lehet szó, ha enyhébbre for-dul az idő.

Sok mondanivalója ezután nem maradhott a fiatalem-bernek. „Mindössze annyit válaszolt: „Értettem, tiszte-lettel...”

... Nem véletlenül jeleztiük már a címben: Kinek a nyár, kinek a tél nehéz...

—K—

NÉV NAP UTÁN

István estét tartottak. Az üvegek sorra adták meg magukat a már emelkedett hangulatban énekelgető tár-saságban. Hátra volt azon-ban még az est főpontja: a pezsgős palackok durrogá-sa. Az ünnepelt házigazda ezt éjfélre hagyta. Évek óta így szokás náluk.

Hajnali szólt a nóta. Ak-kor sem lett azonban vége, mikor néhány „fáradtabb” vendéget hazaparancsolt a felesége. Lassacskán elcsen-desedett a ház. Istvánt nem-igen zavarta, hogy magára maradt. Átbotorkált a kis szobába, és néhány pohárnak még a fenekére nézett. Az-után mondott jó éjszakát a feleségének, aki már javában aludt.

Reggel pokoli kínok győ-zőrték. Mindene fájt. A feje zúgótt, úgy érezte, nem tud felkelni. Egyre azt hajtogat-ta:

— Kár volt ezt az István- napot előbbre hozni. Csak ne kelljen mennem sehová. Délig elkészíalom valahogy az időt a telegen, a délután is majd elműlik valahogy. Ki sem hozom a kocsiát a garázs-ból.

Fél tíz körül keresték. Már jobban érezte magát valammel. Persze, hogy be-viszi a kartársnót a városba, akár indulhatnak is.

Befelé nyugodtan, óvatos tempóban szaladt a koc-si. A vezető félig lehúzott ablak mellett ült: hadd tisz-tuljon a feje a beáramló friss levegő hatására. Beszélgetek, hiszen jól ismerték egymást az utassal. Az asszony je-gyezte meg, amikor elérték az első házakat:

— Látja, Pista, így szere-telk én utazni. Nyugodtan, kényelmesen. Inkább tartson néhány perccel tovább az út, de érzünk oda, ahová kell.

— Nehogy azt mondja már, hogy fél mellettem.

— Szó sincs róla! Meg az-tán, ha nem rohanunk, töb-bet is lát az ember.

— Hány helyre megyünk, és meddig maradunk?

— A szokásos utunk lesz: tanács, posta, de ha nem ha-ragszik, én beszaladok az áruháza is. Szeretnék vala-mit vinni a férjemnek, meg a gyerekeknek. Várna egy ki-csít?

— Természetesen.

Az ünnep előtti nagy for-galom miatt mindenütt töb-bet kellett időzniük a szo-kottnál. A gépkocsivezetőt idegesítette legkevésbé a vá-rakozás. Az első helyen még túrtúrtette magát, de a má-sodiknál, alig szállt ki az utas, ő is kiugrott a volán mellől. Tudta, hol talál leg-közelebb italboltot, s hogy ne kelljen kétszer soraáll-

ni a pénztárnál és a pult előtt, egy deci cseresznyét kért, kiserével. Csak a pá-linkát itta meg, gondolván, hogy sietnie kell. Előbb ért vissza a kocsihoz, mint az utasa, így nem érzett lelki-ismeretfurdalást. Ó jegyezte meg, enyhé rosszallással a hangjában, amikor visszatért az utas:

— Igyekezünk, igyekez-zünk. Tetszik ismerni a fő-nöki utasítást... Persze, az áruháznál is várakoztunk, ameddig kell. Tessék csak nyugodtan vásárolni. — Köz-ben az újabb féldecit elfo-gyasztásának lehetőségére gondolt.

Ne szaporítsuk a szót: amíg az asszony vásá-rolt az áruházban, addig István háromszor járt a kö-zzei preszóban. A több fél-deci megtette a magát. Ha-zafelét már nem gyönyörkö-dhetett az utas a táj szépségé-ben, sápadtan kapaszkodott, remegett félelmében. Szeret-tett volna szólni Pistának, hogy óvatossában, de hátha éppen ezzel sértené meg...

Mire eldőntötte volna, mit tanácsos ilyenkor tenni, be-következett a tragédia: az egyik éles kanyarban valósággal lerepült a rologó gép-kocsi az útról. Az asszonyt érte súlyosabb sérülés. Segít-séggért kiabált. Főljé hajolt a gépkocsivezető, és kérte:

— Ne tessék kiabálni, mindjárt mehetünk tovább. Nem történt nagy baj... csak a kocsi, a kocsi... de mindjárt rendbehozom. Nagy baj magával sem történhet-tett...

Az asszony a kórházban tért magához, a gépkoc-sivezető előzetesen várja sorsa alakulását. Istvánéknál két gyerek van, a súlyos balesetet szenvedő utas férje háromról gondoskodik, ami-óta nincs otthon a felesége. Még nem tudja, meddig kell rá várnia.

Beszélgettünk a férjjel:

— A gyerekekkel együtt én is sirtam karácsony este. Hogy készültünk az ünnepek-re, milyen izgalomban volt mindenki! S egyszercsak kapjuk a szomorú hírt: akire legnagyobb szükség lett volna itthon, összetörve fekszik a kórházban... Szerencsére, vezetőim megértették, hogy milyen helyzetbe kerültem, és segítettek, amiben tudnak. Jólesik ez a figyelmeesség. Most érzem igazán, hogy az emberség nagyon nagy dolog.

A szerencsétlenül járt gépkocsivezető feleségével nem sikerült találkozni. Ismerő-seitől tudjuk: napokig sírdogált. Azóta sem látták nevét-ni. Csak megy a két gyerek-ke, s amikor ismerőssel ta-lálkozik, alig hallhatóan kö-szön vissza. Őt pedig igazán nem bántja senki. Nem ő te-het a történetéről. Mégis. Emberek vagyunk. Pistát senki sem pártolja. Erthető.

— ács —

Az „igazságot osztó”

— Engem ártatlanul ítéltek el, sőt... — Csaknem azt ma-gyarázza, hogy őt ezért a bűn-cselekményért — pardon! csak „cselekedtetéért” — inkább ju-talmazni ilenék.

— Hogyan?

— Nem gyilkoltam, nem ra-boltam... Hogy abból a ví-kenházból elvittem valamit? Tudtam, hogy a tulajdonos azt bizonyosan lopta. Egy nagyobb tolvajtól vettem el abból, amit ő lopott.

— Honnan tudja, hogy az illető lopta, amije van? Az ön elve ezek szerint: Lopj attól, akinek van?

— Nem. Csak attól, aki csá-lással szedte meg magát — beszélt emberünk. Észre sem veszi, hogy máris újabb bűn ösvényére tévedt. Gyaláz, rá-galmaz nálánál jobb módú embereket csupán azért, mert azoknak — keményen megdol-goztak érte — több van, mint neki, aki, ki tudja, hanyadszor, a börtönöket járja.

Figyelmeztetik erre, de csak tovább mondja a magáét. Nincs itt, akitől lopott. Nem hallhatja a rágalmakat, a rá-galmazó biztosságban érzi ma-gát.

De akik hallják a maguk bű-neit mások megrágalmazása-val takargatni törekvéket, jól teszik, ha jobb belátásra bír-ják az ilyen „igazságot osztó” embert.

sz—

Szerkesztői üzenetek

BP-I FEGYHÁZ ES SZIG. BÖRTÖN: *Kabelác Pál elítélt:* A téma felvetése hasznos. Iga-za van, mint mindazoknak, akik elítélik a trágár beszédet. A kifejezőmód, a beszéd az emberről — pontosabban — az ember önmaga és ember-társa megbecsüléséről vall... A versök gyöngécskéik. Helyes, hogy tömörségre töreksszik. Ki-fejezőmódja viszont eléggé régies. „Mélto tanúk a bilincsel évek...”, meg a „Bű-nös testek bilincsbe verve” című verseiben sok a bilincs.

Virágh János elítélt: Ha hazaküldi a verseket, az otthoniak bizonyosan örülni fognak nekik. Közlésre nem alkalmasak, mert a mondaní-való személyhez szóló, nem általános érvényű.

Vaszkó Elek elítélt: A körlét falijúságán vagy a börtönrádióban sikeresen sze-repelhetne A világljáró haza-talál című rigmusával. Hoz-zánk rövidebb, tömörebb ver-seket küldjön. Prózaí írása in-kább alkalmas a közlésre.

Szentjóbi Gyula elítélt: Próbáljon meg kevesebb szóval többet mondani. Jól ír, csak terjengősen. A „pásztorlányka, furulya, gerle, beégető kis nyáj, öreg hold” stb. kifejezések helyett újabb, a mai korra jellemzőket ke-ressen.

BÉKÉS MEGYEI BV. INT. GYULA. Hegedűl Gyula elő-zetes: Legújabb írásai szen-timentális hangvételűek, közlő-sre nem alkalmasak.

ESZTERGOM: *Pintér Já-nos előzetes:* A könyvrongá-lókról szóló írása nagyon ta-nulságos, nevelő jellegű. A ne-hékes fogalmazás, a terjen-gős, sokszor nem eléggé vilá-gos mondatok azonban nem teszik lehetővé a közléset. Igyekezzék egyszerűbben, közérthetőbben megfogalmaz-ni gondolatait.

(?) *Speigl György elítélt:* Előljáróban annyit, ha írá-sát nyomtatásban szeretné vi-szontlátni, a törzsszám helyett az intézet nevét írja a levél végére. A „Beszélő után” c. levél gyengén sikerült. Nem tudta visszaadni a gondok miatt bánkódó embert, többet szeretünk volna megtudni ró-la.

VÁC, *Vörösmarty Károly elítélt:* Verseiből közölni fo-gunk. Szívesen vennénk, ha nemcsak versekkel keresné meg a Heti Híradó szerkeszt-ségét. Ugy érdezik, egy-egy riport, tudósítás megírására is képes lenne. Várjuk ezeket is.

Emberré válni újra

Budapest, a VI. kerület Népköztársaság útja 82. szám alatt működik az alkoholelles klub. Hetente három alkalommal itt jönnek össze azok, akik átestek a különböző elvonó kezeléseken, és a teljes gyógyulás felé tartanak, vagy már gyógyulnak tekinthetők. Szerdán és szombaton klubnapot tartanak. Csütörtökön az orvos-pszichiáter áll a tagok rendelkezésére.

Egy kis ízelítő a klub életéből

A Beatles-együttes legújabb filmjét vetítik. Az irodalmi szakkör tagjai egy most megjelent könyvet vitatnak meg. A fotósok a vasárnapi kiránduláson készített fényképeket beszélnek meg. A vezetőségi tagok szervezik a hagyományos mohácsi busójárára a kirándulást. Különgautóbusz utaznak, a részvételi díj mindössze 30 forint. A klub egyik csendes sarkában a kártyások verik a blattot, ultiznak. A büfében nagy a forgalom, főzik a fekete kávét, mérik az üdítő italt.

Jó a hangulat. Mindenki megtalálja az érdeklődésének megfelelő szórakozását. Kellemesen érzik magukat.

Az ember nem is gondolná, hogy az ittlévők valamennyien megjárta a poklok poklát, az alkoholizmus fertőjét.

Szórakozva, a régi környezetükből kiszabadulva gyógyulnak a klub vezetője, az orvos-pszichiáter. A klub 1965-ben alakult, jelenleg 240 taggal működik. A kulturális programot népművelő állítja össze. Szerepel a programban a kirándulásokon kívül színházi előadások kollektív megtekintése, múzeumok, kiállítások, tárlatok látogatása. A filmvetítógépen kívül televízió, rádió, lemezjátszó áll rendelkezésre.

A kártyaparti szünetében az egyik társaság tagjaitól megkérdeztem, hogy szeretnek-e idejárni.

A következőket mondották

Evek óta rendszeresen jövünk össze. Jól érezzük magunkat. Szórakozunk, beszélgetünk. Sokszor eljönnek az asszonyok is. Itt mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb szórakozási lehetőséget. Persze, nem csak szórakozunk, néha bizony egy klubtársunk után be kell járni a környék szórakozóhelyeit is. Legutóbb például az egyiket részegen találtuk meg. Alig tudtuk taxiba dugni, és elvinni a kórházba, mert annyira dühöngött.

Miért kellett a kórházba vinni? — Elvonó kezelésre. — Mi lett vele? — A napokban látogattuk meg, még tart a kezelés. A történetek után nagyon szegyelte magát.

A klub jelentősége éppen abban van — magyarázta egyikük —, hogy egymásért felelősséget vállalunk, és bajba jutott társainkat nem hagyjuk magukra. Közbelé-

pünk, és segítünk, ahol csak lehet. Egy meggondolatlan cselekedettel bármelyikünk tönkretelheti újra az életét. Ezt pedig nem engedjük.

Nagy az ital kísértése?

Nagy. Megtörtént, hogy a vállalatnál összejövetelt rendeztek. En Colat ittam. Kinevettek, gúnyoltak és biztattak, hogy legalább egy pohárral igyok az egészségükre, mondván, az igitsem árt meg. Az a baj, hogy az emberek nem tudják megérteni, hogy aki már egyszer az alkohol rabságában volt, az egy pohárnál nem tud megállni. Nem ittam. Egyikük, amikor nem vettem észre, rumot öntött a colámba. Rosszul lettem. Mi valamikor nagy ivók voltunk. Sajnos, saját bőrünkön tapasztaltuk, mit okozott az alkohol.

A klubban találkoztam egy volt elítélttel, akivel a börtönben többször beszélgettem. Elmondta, hogy fél évvel ezelőtt szabadult. Felesége elvált, lakáshelyzete rendkívül rossz. Ezért munka után, hogy idejét valamivel lekösse, az italboltokot járta. A vége az lett, hogy annyira leittasodott, hogy napokig nem tudott bemenni dolgozni.

Csak egy hajszál választotta el a bűncselekmény elkövetésétől, amikor felkerestem a klubot.

Őszintén elmondtam problémáimat

és kértem a segítségüket. Beutaltak zárt elvonó kezelésre. Csodálkoztam, amikor a kórházban meglátogattak. Narancsot, csokoládét hoztak. Örültem a kedves ajándéknak, de sokkal jobban annak az erőt adó jó szónak, biztatósnak, segítőkészségnek, amelyet tőlük kaptam. A klub elintézte, hogy a vállalat, amely már felmondott, visszavett előző munkakörömbé. Azóta is ott dolgozom, és rendszeresen járok ide. A klubnak köszönhetem, hogy nem kerültem újra börtönbe.

Minden csütörtökön orvos-pszichiáter áll a klubtagok rendelkezésére. Milyen problémákkal keresik fel önt? — kérdeztük.

Az alkohol nemcsak teszi, hanem lelki elváltozásokat is okoz. A pszichiáter elsődleges feladata a lelki sérülések feltárása, okainak megállapítása és a gyógyítás. Ez persze nem ilyen egyszerű. Hoszszú, őszinte beszélgetések után jön csak legtöbbször felszínre az ok, amely életük töréséhez vezetett. Ezt kell gyógyítani.

Melyik korosztály keresi fel leggyakrabban? — Ez rendkívül változó. Tizenhét éves lánytól a hatvanéves nagyapáig. Tanácsot, segítséget kérnek.

Hogyan lehet valaki a klub tagja?

Bárki beléphet a klubba, aki meg akar szabadulni az alkoholtól. Szerdán délután öt óráig, szombaton délután két óráig várjuk a jelentkezőket. Az alkoholelles klub címe: Budapest VI. ker., Népköztársaság útja 82.

—Zimm—

MÉLYRŐL INDULT

Talán el is felejtettük volna Prohászka Ödönnét, hiszen aki szabadult, és évek múlva sem kerül vissza, azoknak az embereknek az arca, cselekménye egyre halványul emlékezetünkben. A megváltozott emberek sorsa ritkán riporttéma lapunkban. Egyrészt azért, mert elég kevés az olyan, akinek végleges megváltozásában bizni lehet, aki pedig megváltozott, arról

többször írni már nem is határos, nem is célszerű. Rendes emberek lettek, és akik ismerték őket, azok az évek hosszú során „kihulltak” a sorból, aki nem ismerte őket, azoknak nem túl sokat jelent egy másik küszködése és győzelme. Vagy talán igen?

Prohászka Ödönné 1969 karácsonya előtt kerestük fel, két évvel a szabadulása után. Már akkor elmondhattuk, hogy rendeződött az élete, hiszen akkor már megvolt az egy szobás főbérleti lakása, otthon volt az egyik gyereke, és a férje is támaszt jelentett a mielőbbi magára találásában. Akkoriban úgy éreztük, hogy Prohászka Ödönné megáll majd a lábán továbbra is, hiszen hatalmas energiát fektetett abba, hogy lakást kapjon, hogy visszaszerezze a nevelőotthonokból a gyermekeit. Úgy véltük, hogy ez az asszony eddigi küzdelmeinek gyümölcsét nem fogja könnyen elherdálni.

A mi már akkor feltűnő volt ebben az asszonyban, az a szinte dühödöt erőfeszítés, ahogy mindenáron megkapaszkodni igyekezett. Járta a hivatalokat, járta a vállalatokat jobb elhelyezésért, jobb munkáért. Egyáltalán nem feszélyezte, honnan jött. Egyáltalán nem olyanak látszott, mint akinek „kisebbségi érzése” van társadalmi helyzetét illetően. Harcolt a lakásoszátláson a lakásért, a gyámhatóságon a gyermekeiért. Kétségtelenül nem volt könnyű dolga, mert először nem bíztak benne. Tény, hogy nem is biznak valakiben, amíg nem bizonyít. Három kiskorú gyereket nem lehet csak úgy rábizni egy kétes egzisztenciára, csupán azért, mert az anyjuk. A hivatalok a gyermekek érdekeit nézték. Prohászka Ödönné harcolt. Lakást kapott, dolgozott. Egyszer-egyszer minket is felkeresett, hogy kiöntse keserűségét. Mert volt keserűsége. De az egyik alkalommal három gyermekkel jött. Tehát kiadták a gyerekeket az intézetből. Ekkor az lett a baj, hogy kicsi az egy szoba az öt embernek. Biztos, hogy kicsi. De a lakáshelyzet még máshol sem megoldott, nemhogy Budapesten. Mit tehetünk volna? Meghallgattuk a problémáit, az örömeit, mert mindkettőtől volt bőven. A gyerekek izegtek-mozogtak. Az édesanyjuk vízibuszozást ígért nekik.

Mind ez több mint két esztendővel ezelőtt történt. Akkor úgy váltunk el, hogy azzal biztattuk, ahogy azt a lakást megszerezte, ugyanúgy meg fogja szerezni azt is, amelyre a családjának szüksége van a végleges otthonra találáshoz. Kétkedő mosollyal billentette oldalra a fejét.

El is felejtettük volna az esetet, ha a napokban nem

kapunk levelet. Ez a levél minden előző eseményt elevenné változtatott, mert ez a levél örömmujongás volt. Prohászka Ödönné és családja megkapta az új, két szoba, komfortos lakást. A levélben mind az asszony, mind pedig a gyerekek arra kértek bennünket, hogy látogassuk meg őket.

Szívesen tettünk eleget kérésüknek, és egy kora tavaszi

Váratlan fordulattal felénk hunyorítva így folytatta:

— És most a legnagyobb bánatom az, hogy Marika bizonyos rendetlen. Minden nap úgy jön haza az iskolából, hogy nem ismerem rá.

Próbáljuk védeni a kislányt, aki lehajtott fejével hallgatja anyja korholását. Hogy jószándékát bizonyítsa, felugrik, és a rajzeit hozza előnk. Az egyik rajzon gyermekes kézonásokkal egy domboldal látszik, a domboldal zölde van festve, és a zöld területet majdnem teljes egészében egy ház foglalja el. A rajzon dátum: 1971. július 14-én. A rajz alatt gyermekes ákombá-kommal ez áll: Ilyen házat szeretnénk.

Megtudtuk, hogy a lakást 1972. január elsején utalták ki nekik.

Az asszony elmosolyodik, mi pedig megjegyezzük:

— Ha minden elképzelés ilyen gyorsan teljesülne, jó lenne.

Még beszélgettünk, hazaérkezett az apa, Prohászka Ödön. Ő is örült látogatásunknak, és szívesen mesélt:

Amikor beköltöztünk, az ingatlankezelő Vállalat kifestette a lakást, a feleségem a parkettát hozta rendbe, én pedig a mellékhelyiségekben levő tartozékok állapotát ellenőriztem. Többen jöttek már, hogy cseréljék el a lakást. Én a világot sem adnám. Három gyerek van, nekik hely kell, én sem vagyok már túl fiatal, pihennem is kell. Lehet, hogy a betegségem miatt leszalálékolnak, így a keresetem körülbelül ezernégyszáz forint lesz. A

napon meglátogattuk a családot.

Prohászka Ödönné örömmel nyitott ajtót, és a kislány úgy szaladt elénk, mint régi ismerősök elé szoktak. A lakás valóban gyönyörű. Nemcsak azért, mert 78 négyzetméter, hanem azért is, mert korszerű, modern. Jó nagy konyha, fürdőszoba, kamra és egyéb mellékhelyiségek vannak benne, de a lakás ékessége a két tágas, dél-keleti fekvésű, világos szoba. Az egyik a három gyereké, a másik a felnőttelé.

Természetesen, az volt az első kérdésünk, mi történt azóta?

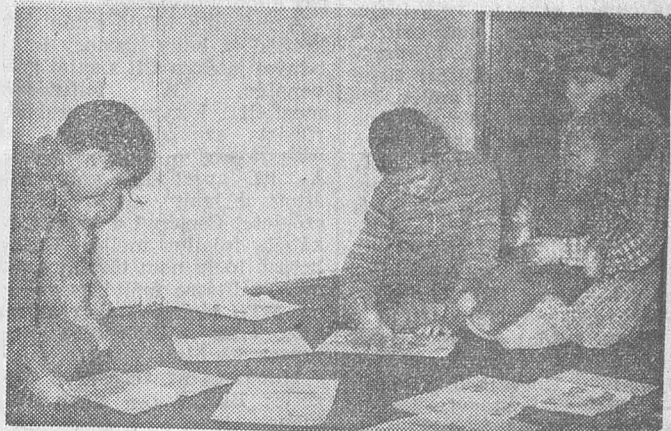
Egyelőre semmi másra nem tudunk gondolni a lakás kiutalása, miatti örömtől. Minden egyéb probléma eltörpül a mellet a boldogság mellett. Pedig nem volt könnyű időszak az elmúlt két esztendő. A lakásért sokat kellett küzdenem. Az igényjogosultságomat senki nem vitatta, de „a sorban állást” nekem is végig kellett csinálnom. Sem a gyerekek, sem az anyagi helyzetünk miatt nem voltunk kivételzett személyek. Csak a szívésságomnak és kitartásomnak köszönhetem, amit ma fel tudok mutatni. Az öröm mellett, természetesen, van bánat és baj is. A férjem majdnem egy éve betegállományban van. Az a szerencsém, hogy a szövetkezet, ahová dolgozom, tekintetbe veszi a helyzetemet, és segít rajtam. Anyai munkát adnak, amennyit el tudok végezni. Így én pótolom a férjem keresetkiesését. A három ikergyermeknek minden egyszerre kell, és ez nem kis összeg. Ők hármán nem tudják egymás ruháját használni. Mindig három pár cipőt, három melegítőt, három rend ruhát kell vásárolnom.

lyik Tamás, nem sikerült. Az egyikük egyre csak az anyja körül sündörgött. Kiderült, hogy csokoládét hozott, és szeretné megosztani vele. Elnémultunk. Megható volt a gyerekek szeretete, nekünk különösen sokat mondott ez, hiszen láttuk a gyerekeket, amikor kikerültek az intézetből, és láttuk most, évekké később. Értelmesek, élénkek, akikben van jószág és pajkoság, de a családi élet melegében úgy fejlődnek, ahogy a növények a jó talajban. Ez az, amit a legjobb nevelőotthon sem tud nyújtani. Az önfeláldozás, a szeretet apró megnyilvánulásai kimaradnak egy intézeti gyerek életéből.

A gyerekek a rajzokkal kezdtek játszani. Ki és be járkáltak a szobájukból a felnőttek szobájába. Kukucskáltak az ajtón, csintalankodtak, majd megkérték apjukat, hogy kapcsolja be a televíziót, talán már van műsor. Már nem sokat kérdezősködtünk, hiszen mindent láttunk és mindent megtudtunk. Az asszony szólalt meg elgondolkodva:

Sokba került, amíg beköltöztünk, de tudom, hogy amilyen szívós vagyok, két év múlva kicserélem a bútorokat is. Olyan lesz ez a lakás, mint a palota.

Bólintottunk, hogy elhiszük. Prohászka Ödön már eddig is bebizonyította, hogy szívós, és eléri, amit akar. Tény, hogy új emberré formálta önmagát a küzdelmes esztendő alatt. Mélyről jött, nagyon mélyről. Öt évvel ezelőtt, ha

feleségemnek fogok majd segíteni a munkájában, és akkor nem vesszük úgy észre a keresetkiesést.

Hirtelen hosszú csengetés szakította meg a beszélgetésünket.

A fiúk lesznek. Ők szoktak ilyen erősen csengetni — jegyezte meg az asszony. Marika kiszaladt ajtót nyitni. Béla és Tamás egy lendülettel vágatott be. Amikor minket megláttak, megtorpantak, és illedelmesen köszöntek. A két gyerek annyira hasonlít egymásra, hogy csak a család tudja megkülönböztetni őket egymástól. Hiába próbáltuk eltalálni, melyik Béla, és me-

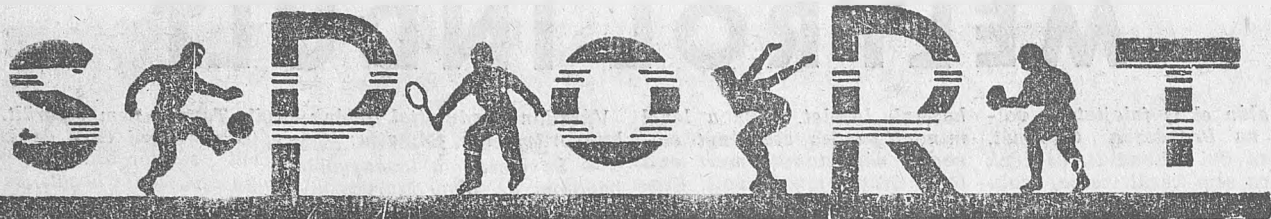
S. Gy.

GONDOLJ REÁM!

Gondolj reám, reggel, hogyha kelve a munka ég két szorgos kezéd alatt, ha kenyeret szelsz, s gyermekeink számára készülsz a sok-sok finom, jó falat! Gondolj reám, ha játékaik nyomán ajkadon vidám, friss kacaj fakad. S ha bánatod van, szemedből könny gördül, ha kínzó a gond, gondolj rám azalatt! Gondolj reám, ha vágyakozva nézed az égen a tovaszálló fellegeket, gondolj reám, ha vándormadár száll, Hisz nekem is fáj, hogy nem vagyok Veled. Gondolj reám, ha bármi bánat, megosztom gondodat, s Neked csak a fele marad! S ha tán örülsz, és közben rám gondolsz, Kétszeres lesz az öröm ezalatt. Gondolj rám mindig! Reggel, délben, este, éjjel magányodat oszd meg énvelem, s a gondolat — hogy gondolsz rám — megtérni Tehozzád, Kedves, mindig segít nekem.

Vörösmarty Károly elítélt Vác

Megkezdődött a tavaszi forduló

Két potyagóval kezdődött

Ú. Dózsa—Rába 3:1 (1:1)

A szétlő támogatott győri csapat támadásai gyakoribbak voltak, a játék színvonala azonban igencsak a szezon elejéről árulkodott; sok volt a szabálytalanság mindkét oldalon, olykor a szándékos durvaság. A 19. percben védelmi hibából a Rába szerzett gólt. Horváth könnyelműen Noskó felett Somogyinak adta a labdát, a csatár már megtalálta társát, Korsóst, akinek csak az volt a dolga, hogy a hálóba továbbítson (0:1). Az újpestiek mindössze két percnyi örömet adtak a győri szurkolóknak, mert Noskó előreíveléséből Bene Fazekas elé fejtette a labdát, s a szélső közelről nem hibázott (1:1). Ez is védelmi hiba volt.

Szünet után tíz percig úgy tetszett, mintha mindkét csapat megelőgetett volna az eredménnyel. Jobbára csak a két 16-os között patogott a labda. Aztán mintegy vezényszóra az Ú. Dózsa (különösen Bene és Fazekas) „direktre kapcsolt”, s az eredmény két olyan gól, mint amilyeneket a Megyeri úton láthattak: a szurkolók. Az 55. percben Bene beadását Horváth fejtette kapura, Földes kiűtötte a labdát Tóth elé, a fiatal csatárnak még arra is volt ideje, hogy megnezzze magának a jobb sarkot (2:1). A 70. percben elődől a mérkőzés: Bene száguldozt el a jobb szélen, lövését Földes még mentette, de a kiűtött labdát Nagy kapura küldte, és Izsáki már csak kézzel tudott menteni. A 11-esből Fazekas lötte a labdát a hálóba (3:1).

Ú. Dózsa: Szentmihályi — Noskó, Maurer, Horváth, Juhász — Dunai III., Zámbo — Fazekas, Bene, Nagy, Tóth. Rába: Földes — Pozsgai, Orbán, Kiss (Horváth L., 62. p.), Izsáki — Horváth B., Póczik — Stolcz, Somogyi, Korsós (Magyar, 62. p.), Pénczes.

Tizenegyessel

Eger—Ferencváros 0:1

Az első negyedórán nem alakult ki jó játék. A 24. percben, paradés FTC-támadás hűzött végig a jobb szélen. Mucha a megszerzett labdával Albertet futtatta, aki az alaponál középre játszott, de az érintés nélkül gurult el az üres kapu előtt. Egyre inkább beszorult az Eger. A Ferencváros középpályásai már a felező vonalnál összegyűjtötték a labdákat és indították a támadókat. A hazaiak csak ritkán jutottak el Géczy kapujához, a 42. percben Bánkúti azonban gólt rúghatott volna, de Géczy paradésan védett.

A szünet utáni első percek az egrieké voltak, Páncsics azonban gátlások nélkül, magabiztosan harított. Branikovits, Megyesi, Juhász volt kisé a szokottnál halványabb. A mérkőzés egyetlen gólya a 63. percben, váratlan akció végén adott 11-esből született. Juhász, Rákosi, Kú volt a labda útja. Utóbbi Simon a 16-oson belül bukatta. A 11-est Novák realizálta. Jókor!

Gól: Novák (11-esből). Vezető: Vízihányó — határozatlan.

Ferencváros: Géczy — Novák, Páncsics, Bálint, Megyesi Juhász, Kú — Rákosi, Branikovits, Albert, Mucha.
Eger: Landi — Tóth M., Mészáros, Veszeli. Kárpáti, Simon — Vigh, Ambrus, Bánkúti, Kovács, Szűcs.

Menekül a Haladás

Sz. Haladás—Egyetértés 1:0

Rögtön a mérkőzés kezdete után a szombathelyi csapat támadott, s már a 10. percben előnyhöz jutott: a fedezet Kul-

csár a 16-osról nagyszerű lövéssel küldte a labdát Varga kapujába. Később kiegyenlítetté vált a találkozó, de egyik csapat igyekezete sem járt újabb eredménnyel.

Gól: Kulcsár (10. p.). Szombathely: 6000 néző. Vezető: Katona — jól.

Sz. Haladás: Szarka — Pék, Szántai, Bokor, Balogh — Halmosi, Kulcsár — Németh J., Bíró (Király 74. p.), Farkas, Rátkai.
Egyetértés: Varga — Galambos, Józsa, Komáromi (Szántai 70. p.), Sóvári — Nelli, Siklósi — Karába (Weimper 61. p.), Szuroni, Halápi, Királyhegyi, Iszak.

Éljen a döntetlen!

MTK—Tatabánya 0:0

Sebes Gusztáv kopogtatott be mindkét fél portájára, és kérte a játékosokat, hogy jó játékkal cáfoljanak rá a híresztelésre, miszerint mindkét csapatnak jó a döntetlen...
 Aztán a kezdés után 20 másodperccel Kovács Béla 25 méteres óriási bombája azt látszott igazolni: szó sincs megjegyzésről. Ezt követően 15 perc ásítózás, bosszankodás, majd Koritár csukafejese után végre taps csattant, de megkapta ugyanezt Kőműves is egy kapurólvésért.

A második féldő aztán úgy kezdődött, hogy tizenegy tatabányai játékos állt a saját gólvonalán. A felfutásért megígért közvetett szabadrúgást azonban Becsei az embertömegbe bombázta. A 62. percben gólt kiűtött a lelátó, de a beívelt szögletet Csetényi a kapu torkából fejtette mellé. Utána hosszú ideig nem történt semmi említésre méltó esemény, az MTK támadott, de csatárai még csak gólhelyzetbe sem tudtak kerülni.

Hungária út, 7000 néző. Vezető: Bircsák — nagyvonalúan.

MTK: Hajdú — Török, Kánász, Csorna, Csetényi — Kovács B., Kiss T. — Oborzil (Mezei, 60. p.), Sárközi, Becsei, Koritár, Kunszt (65. p.)

Tatabánya: Rothermel — Horváth L., Kovács I., Laczkó, Kovácshegyi — Lódi, Aranv, Horváth F. — Szabó, Kőműves, Tóth K.

Jó iram

Komló—Salgótarján 0:2

Egyenlő erejű ellenfelek jó iramú küzdelmében egy védelmi hiba döntötte el a mérkőzést a Salgótarján javára. A 24. percben Vertig hatalmas partdobása nyomán Erdősi vetődött a labdára, de nem érte el, és a résen álló Horváth a hálóba továbbított (1:0). A másik kapunál Makray 11-est hibázott, s a 87. percben Básti fejesgóllal állította be a végeredményt. A Salgótarján harmadik helyére vigyáz.

Gólok: Horváth (24. p.), Básti (87. p.). Komló, 5000 néző. Vezető: Biróczky — kifogástalanul.

Komló: Erdősi — Lazaridisz, Kovács, Makray, Csordás — Solymosi. Orsós — Borács, Juhász, Egri (Keller 60. p.), Bencsik.

Salgótarján: Magyar — Geesse, Kmety, Varga, Vertig — Szalai, Répás. Básti — Horváth, Kajdi, Jeck.

Nehéz percek

Vasas—Videoton 1:0

Az első féldőben csak a Videoton futballozott. Szépen, stílusosan bántak a labdával, védők (elsősorban Nagy III. és Kovács) elegánsan szereltek, Karsai, Nagy II. és Burka pedig uralta a mezőnyt, míg Wollek volt a tüzé: egyik lövésénél Mészáros csak a ka-

pufáról kipattanó labda árnyékára vetődött. A Vasas ebben az időszakban csak vergődött, szinte egyetlen lehetőséget sem teremtettek ellenfelük kapuja előtt. Különösen Lakinger játszott kiábrándítóan, a nézőtérén sokan tiltakoztak amiatt, hogy szerelést kapott. Machos Ferenc edző meg is hallgatta a kéretlen tanácsot...

Szünet után sebességet váltott a Vasas, játéka nemcsak felgyorsult, hanem ötletesebbé vált. Sorozatos rohamok után, az 57. percben vezetést is szerzett. Púpos szögletűgása dülettel, magasan feugorva fejt a fehérvári kapuba (1:0).

Gól: Várad (57. p.). Vezető: Szokkán — nagyvonalúan. Fáy utca, 6000 néző.

Vasas: Mészáros — Fábián, Mészöly, Ihász — Lakinger (Puskás, 46. p.), Kovács — Púpos, Török, Müller, Farkas, Várad.

Videoton: Szabó — Nagy III., Kovács, Mester — Hartvány, Fejes — Wollek, Nagy II., Karsai, Kácsor (Tieber, 46. p.), Burka.

Hibák halmaza

Diósgyőr—Pécs 1:0

Mindkét csapat nagy hibaszázalékkal, s mi több, sok szabálytalansággal játszott. A DVTK aktívabb csapatjátékával nyert a védekező taktikát alkalmazó pécsiakkal szemben. A két pontot jelentő gól a 10. percben esett: a szögletűgásból beívelt labdát Gass fejjel juttatta a pécsi kapuba.

Gól: Gass (10. p.). Diósgyőr, 8000 néző. Vezető: Somlai — kisebb hibákkal.

Diósgyőr: Veréb — Kovács, Salamon, Hajas, Kolláth — Oláh, Kandi — Vass, Földesi, Druzsin, Gass.

Pécs: Rapp — Hernádi, Solymosi, Konrád I., Kincses I. — Kocsis, Kincses II. (János, 76. p.), (Tóth, 76. p.), Máté, Daka.

Egy gólr három

Csepel—Bp. Honvéd 3:1

Nagy erővel rohamozták a hazaiak, és már az első féldőben nagy mezőnyfölényt harcolt ki a piros-kék együttes.

Mégis a 27. percben egy ellentámadás révén a Bp. Honvéd szerzett vezetést: Szűcs 35 méterről, óriási erővel a felső kapufát találta el (úgy látszott, hogy Fatér elnézte a lövést, és arra számít, hogy a labda fölél száll, de nem így történt...) és a bepattanó labdára a jó ütemben érkező Pusztai csapott rá, és néhány lépésről biztosan célzott a jobb alsó sarokba (0:1).

A 35. percben Kandi bal oldalról végzett el szabadrúgást, és az ellenkező oldalról érkező Gulyás a védőktől körülfogva fejt a tétovázó Bicskei mellett élesen a hálóba (1:1).

Nem váratott sokáig magára a csepeliek vezető gólya sem. A 42. percben Hunyadi—Csordás—Gulyás volt a labda útja, és a balösszekötő 15 méterről lött (2:1).

A második 45 percben végig a hazaiak támadtak, és az 59. percben Hunyadi ritkán látható, hatalmas góllal tett pécset csapat győzelmére. Harminc méterről talált az elárvó Bicskei mellett a jobb felső sarokba (3:1).

Gólok: Gulyás (35. és 42. p.), Pusztai (27. p.), Hunyadi (59. p.). Vezető: Szilvási — megfelelően. Csepel, 9000 néző.

Csepel: Fatér — Molnár, Sándor, Kandi, Hunyadi — Velli, Losonczy — Varga, Bartos, Gulyás, Csordás.

Bp. Honvéd: Bicskei — Kelemen, Dudás, Tajti, Lukács — Ssűcs, Komora (Szurgent, 69. p.), Pusztai, Kocsis, P. Tóth Gy. (Csepregi, 46. p.).

Kiosztották a sportszerűségi díjakat

Ismét kiosztották a sportszerűségi díjakat: odaitélé-sükről az MTS és a MUOSZ felkérésére kiváló sportolók-ból, ismert írókból és újságírókból álló bizottság döntött. A beérkezett javaslatok alapján a bizottság úgy határozott, hogy az 1971 évi kiemelkedő sportszerűség elismerésűl négy díjat ad ki. A sportszerűségi díjban részesülnek:

VARGA JÁNOS olimpiai, világ- és Európa-bajnok birkózó, a Bp. Honvéd sportolója. Versenyzői pályafutásának kezdetétől közismert sportszerűségről. Ezt betetőzte az elmúlt évi világbajnokságon, ahol első mértőközésén végig vezetve, balszerűcsés körülmények között kétvállal vereséget szenvedett. Bár ezzel az első helyre esélyét elvesztette, óriási lelkesedéssel és akarással küzdött, hogy a magyar csapatnak magas helyezésével minél több pontot szerezzen.

BARÁTH TIBOR, a marcai Vörös Meteor SE atlétaja. Egy verseny előtt téves tájékoztatás miatt lekéste a vonatot. Tizenhat kilométert futott, csak hogy a versenyre időben megérkezzen, és ott rajthoz állhasson. E selekedezővel elősegítette a sportegyesülete atléta szakosztályának sikeres szereplését.

A BP. HONVÉD LEÁNY SERDÜLŐ ATLÉTACSAPATA. Óvás után nyerte meg a Vasas előtt Budapest 1971. évi serdülő csapatbajnokságát. A díjkiosztáson Benes Dorottya csapatkapitány vezetésével a kapott érdemek átadták a Vasas versenyzőinek, mondván, „Nem ti tehtetek arról, hogy egy vezető nem tartotta be a kiírást, a pályán megnyertétek a bajnokságot!”

A ZALAEGRSZEGI TE LABDARÚGÓCSAPATA. Több ezer lelkes szurkoló mindig igen sportszerűen viselkedik a mérkőzéseken, az első perctől az utolsóig buzdíja csapatát, sőt a jól játszó ellenfélnek is kijut az elismerésből. Sok százan az idegenben sorra kerülő mérkőzésekre is elkísérik rendszeresen csapatukat. A játékosok, az ellenfél, a játékezőt szidalmazása ismeretlen a Zalaegerszei TE szurkolói előtt.
 A díjak átadására március közepén kerül sor.

NB I.

1. Ú. Dózsa	16	11	4	1	47:15	26
2. FTC	16	9	4	3	38:16	22
3. SBT	16	8	6	2	28:16	22
4. Vasas	16	8	4	4	27:15	20
5. Bp. Honvéd	16	7	5	4	22:15	19
6. Tatabánya	16	6	5	5	23:17	17
7. Csepel	16	6	5	5	19:20	17
8. Komló	16	5	7	4	17:27	17
9. Rába ETO	16	3	8	5	17:28	14
10. Haladás	16	4	5	7	20:23	13
11. Egyetértés	16	3	7	6	15:19	13
12. Pécsi D.	16	3	7	6	7:11	13
13. Videoton	16	5	3	8	15:23	13
14. DVTK	16	4	3	9	19:29	11
15. Eger D.	16	3	4	9	19:36	10
16. MTK	16	1	5	10	9:28	7

NB I/B

Bp. Spartac.	—Szojn.	MTE	4:0
Szállítók—Dunaújváros			1:1
Pénzügyőr—SZEOL			1:2
Dorog—Várpalota			0:0
Zalaeg. TE—Óroszlány			1:1
Keckemeti D.—Ózd			3:0
Debr. VSC—Ganz-M.			1:0
MÁV DAC—Volán SC			1:1
Békéscsaba—Pécsi B.			1:1

1. SZEOL	18	13	2	3	42:21	28
2. ZTE	18	10	6	2	35:15	26
3. DVSC	18	10	6	2	19: 7	26
4. Dunaújváros	18	9	7	2	23:10	25
5. MÁV DAC	18	7	9	2	28:20	21
6. Bp. Spartac.	18	7	7	4	22:20	21
7. Dorog	18	6	8	4	19:15	20
8. Békéscsaba	18	6	7	5	26:23	19
9. Keckemeti	18	6	6	6	34:24	18
10. Óroszlány	18	6	6	6	29:25	18
11. Szállítók	18	5	8	5	21:29	15
12. Várpalota	18	5	8	4	23:15	15
13. SZMTE	18	4	6	8	18:26	14
14. Volán SC	18	4	5	9	22:33	13
15. G.-MÁVAG	18	3	6	9	14:26	12
16. Pézügyőr	18	2	8	8	14:28	12
17. Ózd	18	3	5	10	15:30	11
18. Pécsi B.	18	2	4	12	15:38	8

Előnyben reménykedtünk, hátrány lett belőle

Celtic Glasgow—Újpesti Dózsa 2:1 (1:0)

Kovács Imre edző, az Ú. Dózsa—Celtic Glasgow BEK-mérkőzése előtt azt mondta, hogy naivság lenne többgól előnnyel számolni. Az Ú. Dózsa számára az jelentheti az előnyt, ha olyan eredményt ér el, amely még lehetőséget biztosít Glasgow-ban a továbbjutás kiharcolására.

Az Ú. Dózsa szerda este 2:1-re vesztett. Ez a vereség gyakorlatilag elzárta az Újpest elől az elődöntőhöz vezető utat, bár elméletileg egyáltalán nem kizárt, hogy a magyar együttes Glasgow-ban két góllal nyer. Sajnos, azonban a Celtic — ahogyan szerda este megismertük — aligha engedi ki az előnyt a kezéből. Szívós, fegyelmezett, lendületes, kiegyensúlyozott együttes, amely ellen hasonló helyzetben a világ egyetlen csapatának sem lenne sok reménye.

A szerda esti vereség jegyzőkönyve a következő:

Celtic: Williams — McGrain, McNeill, Connelly, Brogan — Murdoch, Hood, Macari — Hay, Dalglish, Lennox.

Ú. Dózsa: Szentmihályi — Noskó, Maurer, Horváth, Juhász P. — Dunai III., Zámbo — Fazekas, Bene, Dunai II., Tóth.

Játékező: Weyland — (NSZK).

A Dózsa valamivel jobban feltalálta magát, volt egy-két veszélyes akciója (Tóth fölé lött, majd Dunai estében kopta kapura a labdát), a 18. percben viszont már Dalglish hagyott ki helyzetet.

A 20. perc sorsdöntő volt. Brogan körülbelül 35 méterről ártatlanak tűnő labdát küldött a kapu irányába.

Horváth a 11-es pontnál vetődve befejtett, és védhetetlen gól lett belőle. 1:0 a Celtic javára.

A féldő hajrájában feltámadt az Újpest, vezetett egy-

két gyors támadást, és a 40. percben egyenlíthetett volna. Fazekas Tóthoz játszott, a szélső kiugratva Benét, de a középcsatár a kivetődő kapuba rúgta a labdát. A következő pillanatban Fazekas beadásába Connelly belevetődött, ám a Celticnek nem volt olyan balszerűcséje, mint a Dózsának, mert a labda a védő fejről hajszállal mellé csúszott.

A második féldőben fokról fokra jött fel a Dózsa: A 16. percben Dunai II. tiszta helyzetben a kivetődő kapuba lött, majd a 20. percben

Horváth jó 25 méterről váratlan lövést küldött a balsarokba. Egyenlített a Dózsa, 1:1.

Most a Celtic zavarodott meg, de az újpestiek nem tudták kihaszalni ezt a nagy lehetőséget.

A Celtic átvészelte a nehéz perceket, kiegyenlítetté tette a játékot, sőt 4 perccel a befejezés előtt a Dózsa-védők ügyetlensége miatt (Zámbo, de főként Horváth volt a ludas)

Macari az 5-ösörl a hálóba lött. A Celtic 2:1-re győzött.

Téves lenne az a következtetés, hogy Horváth öngólja vagy a 11-es meg nem adása okozta a Dózsa vereségét. Az öngólt követően az újpestiek magukra találtak egyenlítéseket, helyzeteik voltak, és az 6 hibájuk, hogy nem használták ki az alkalmat. A vereséget a legbosszantóbb, hogy ez a Celtic — amint erre Kovács Imre előzőleg utalt is — nem csodacsapat. Lendületesen, keményen, harcosan futballoznak a skótok, ott az eszük és a szívük a játékban, de nincsenek különleges képességű játékosaik. Egységes, a győzelemért minden megengedett eszközzel küzdő együttes a Celtic.

Vereség a Népstadionban is

Zseljezincsar—Ferencváros 2:1 (1:1)

Albert megszerzi a Ferencváros egyetlen gólját.

Két nap, két vereség. Nem a legjobban indul a tavaszi szezon, ha két vezető klub-

csapat, (amelyek a válogatott játékosok zömét adják) otthonában térdre kényszerül.

KEK-eredmények

Dynamo Berlin—Aatvidaberg 2:0 (1:0). A visszavágó március 22-én Berlinben játszák.
Dinamo Moszkva—Crvena Zvezda 2:1 (1:0). A visszavágó március 22-én Taskentben.
Steaua Bukarest—Bayern München 1:1 (1:0). A visszavágó március 22-én Münchenben lesz.

Meghalt Barna Viktor

Szomorú hír érkezett: meghalt Barna Viktor, minden idők legeredményesebb asztaliteniszeseje. Még a hó elején üzleti útja közben a limai repülőtéren szívroham érte, a város angol—amerikai kórházába szállították, és hiába volt a gondos orvosi kezelés, 59 éves korában elhunyt.
 A kiváló sportember, a 30-as években ötször volt egyéni világbajnok, összesen 22 világbajnoki címnek volt a gazdája, és ezt a ragyogó eredményt azóta sem tudta egyetlen asztaliteniszező túlszárnyalni.
 Barna Viktor a második világháború óta élt Angliában. A Dunlop sportszerűgyár egyik vezetőjeként dolgozott. Gyakran járt Budapestre, látogatója volt több magyar nemzetközi bajnokságnak,

OSNABRÜCK: Május 1-én játékonycélú labdarúgó-mérkőzés játszának a szellemileg és fizikailag elmaradt gyermekek javára. A nyugatnémeteknél szerepel, Rahn, Morlock, Schäfer, a vendégeknél már jelezte részvételt Sir Stanley Matthews, Jasin, Gento, Puskás.

FRANKFURT: Kazakov, a legkiválóbb szovjet bíró vezető május 13-án a nyugat-berlini olimpiai stadionban az NSZK—Zseljezincsar labdarúgó EB negyedöntő-visszavágót.

Színház Képzőművészet zene Irodalom Film

Sybill

Bemutató a Fővárosi Operettszínházban

Sybill levele... (Medgyesi Mária)

„N. kormányzósági városba — írhatta volna Gogol — egy téli nap, hópelyhek hullása közben megérkezett Sybill, a neves párizsi énekesnő, zongorakísérőjével, valamint impresszáriójával. Egyenest Szentpétervárról jöttek, mégpedig valaki elől mintegy szökve...”
A történet persze nem Gogoltól való. A névtelen város, amelyben a Sybill című operett játszódik, nem lelhető fel a cári Oroszország térképén; a Sárdy Jánostól hallott meghatározás — az operett: mese felnőtteknek — emitt kétszeresen is érvényes: nemcsak a mese — mese, a környezet, a háttér is az. Egyszerű, de ügyes kis mese.

A színház két párhuzamos szereposztásban mutatta be a Sybillt, Feleki Kamill mind a

kettőben benne van. Az ő kormányzójáról csakugyan Gogol jut eszünkbe. Ez a kormányzó, ahogyan Feleki játssza, csakugyan mintha egy klasszikus orosz vígjátékból lépett volna át ebbe a zenés-táncos világba. Németh Marika az egyik, Medgyesi Mária a másik Sybill. Elűtő művészi eszközökkel megvalósított két egyenrangú alakítás. Petress Zsuzsa tündöklően és játékosan okos. Marik Péter fejlődik, egyre felzababultabban énekel. A táncdaléneklés után színpadra lépő Kovács József, sajnos, kicsi hang ide; játéka még igen kezdetleges. Lehoczky Zsuzsa temperamentumos.

A Fővárosi Operettszínház jó szímmal választotta ki a Sybillt.

Elhunyt Maleczky Oszkár

Hosszú szenvedés után, 78 éves korában elhunyt Maleczky Oszkár Kossuth-díjas, kiváló művész, az Operaház nyugalmazott magánénekes.

Nagy énekési hagyomány örököse volt az elhunyt kiváló baritonista. Nagypapa, Elringer József, Erkel Bánk bátyjának első cimszereplője, a Nemzeti Színház énekes, akinek felesége ugyancsak a Nemzeti tagja volt. Leányuk és vejük — Maleczky Vilmos — szintén operanékesek, két unokájuk, Oszkár és Blanka, a tradíciókat folytatva a zenei pályát választotta élethivatásul.

Maleczky Oszkárt 1925-ben a Városi Színház szerződtette, 1928 őszétől kezdve pedig nyugodalomba vonulásáig az Operaház megbecsült tagja volt. Nem kevesebb, mint 115 bariton szerepet énekel az operairódalomnak legkülönbözőbb korszakaiban.

Maleczky Oszkár, aki még tíz esztendővel ezelőtt is új énekési feladatokat vállalt és oldott meg kimagasló művészi színvonalon, a magyar operaszínpadnak jelentős fejezete zárult le. Az énekesi szerepek megformálásának tökéletessége a legmagasabb színvonal énekési teljesítménnyel, a színpad és a zenetörténeti stílus biztos ismeretével párosult. Az a három és fél évtized, amelyet Maleczky Oszkár a budapesti Operaház színpadán eltöltött, a magyar előadóművészet egyik legszebb, legfényesebb korszakát idézi mindazok emlékeztetőbe, akik részesei voltak Maleczky Oszkár énekési sikereinek.

Mikszáth Kálmán tréfája egy újszülött íróval

Kürthy György színművész, díszlettervező, grafikus és egy vidám színházi anekdotagyűjtemény írója, kilencven esztendő. Egyike a régi Nemzeti Színház legidősebb nyugalomba vonult tagjainak. Építésznek készült Münchenben, az egykori Thália Társaságnál kezdte színpadi pályáját, majd 1906-ban a Nemzeti Színház tagja lett. Játszotta Shakespeare Vízkecsztjében Keszeg Andrást és Malvóliót, Gogol Revizorjában Hlesztakovot, Schiller Armány és szerelemjében Kalbot, Molière Képzelt betegében Diafoirust, és egy-egy jelentékeny karakter szerepe sorában. Születésnapja alkalmából közöljük a kitűnő művész alábbi írását:

Kürthy György színművész, díszlettervező, grafikus és egy vidám színházi anekdotagyűjtemény írója, kilencven esztendő. Egyike a régi Nemzeti Színház legidősebb nyugalomba vonult tagjainak. Építésznek készült Münchenben, az egykori Thália Társaságnál kezdte színpadi pályáját, majd 1906-ban a Nemzeti Színház tagja lett. Játszotta Shakespeare Vízkecsztjében Keszeg Andrást és Malvóliót, Gogol Revizorjában Hlesztakovot, Schiller Armány és szerelemjében Kalbot, Molière Képzelt betegében Diafoirust, és egy-egy jelentékeny karakter szerepe sorában. Születésnapja alkalmából közöljük a kitűnő művész alábbi írását:

Apám egy napon ragyogó arccal lépett be a redakcióba.
— Gratulálhatsz, komám! Apa lettem! Fiam született!
— Emilkem, megelőztél, de nagyon örülök. A keresztelőre majd...

Apám elkomorult arccal nézett pajtására:
— Kálmán! En ezt most a leghatározottabban kijelentem: ha egyetlen krajcárt ki mesz adni erre a célra, vége a barátságunknak. Én többé nem állok veled szóba.

Jól tudta ugyanis, hogy barátja még mindig elég nehéz körülmények között él.
De Mikszáth ravaszul csak mosolygott:
— Nono, ne félj. Olyan ajándékot kap tőlem a lurkó, ami nekem semmi be nem kerül, mégis örülni fogtok; neki pedig talán még hasznára lesz egykor...

Apám egy napon ragyogó arccal lépett be a redakcióba.
— Gratulálhatsz, komám! Apa lettem! Fiam született!
— Emilkem, megelőztél, de nagyon örülök. A keresztelőre majd...

Apám elkomorult arccal nézett pajtására:
— Kálmán! En ezt most a leghatározottabban kijelentem: ha egyetlen krajcárt ki mesz adni erre a célra, vége a barátságunknak. Én többé nem állok veled szóba.

Jól tudta ugyanis, hogy barátja még mindig elég nehéz körülmények között él.
De Mikszáth ravaszul csak mosolygott:
— Nono, ne félj. Olyan ajándékot kap tőlem a lurkó, ami nekem semmi be nem kerül, mégis örülni fogtok; neki pedig talán még hasznára lesz egykor...

szert, komoly beszámoló a nagy piktor fővárosi látogatójáról.

Apám boldogan borult cimborája nyakába:

— Ó, te kópé! Ilyen váratlan ajándék! Csak fejedelm adhat ilyesmit! Vagy költő! Nagyon köszönöm, a fiam nevében is.

— No látod, pupák — nevetett szélesen Mikszáth. — Ugye, megmondtam előre: nekem egy garasomba se kötött, sőt kerestem is rajta, mert a honoráriumot én szedtem föl. — És ravaszul kacintott. — Tudod, arra gondoltam, hogy ha a gyerek egyszer szintén a mi átkozott pályánkra kerül, huszonegy éves korában már megünnepelhetné negyedszázados írói jubileumát.

...Azután letelt huszont és én, negyedik könyvemmel hónom alatt, beállítottam az akkor már világhírű ayal jóakaróhoz, aki mosolyogva fogadta dedikált művemet.

— Na, ugye, hogy nekem volt igazam! Isten éltesen, legifjabb jubiláns!

... Aztán ismét sok évtized múlt el, kevés időm maradt az írásra, mert közben foglalkoztam egyébvel is: színészettel, grafikkal. De most, a 125. éve született Mikszáthnak köszönhetően, hogy 90 éves koromra épp 90 éve vagyok író is, akinek legutóbbi könyve két esztendeje jelent meg Derű a deszkán címmel, folytatása pedig nyomdakészítés várja megjelenését.

Mikszáth tréfája folytatás egy bizonyos: ma én vagyok az egyetlen, aki 90 évesen jubilálhatja, hogy nevével az első írás 90 évvel ezelőtt jelent meg nyomtatásban.

KÜRTHY GYÖRGY

KULTURÁLIS HÍREK

Hazaérkezett romániai vendégszerepléséről az Állami Népi Együttes

Hazaérkezett kilencnapos nagy sikerű romániai vendégszerepléséről az Állami Népi Együttes.
Az első romániai turnékon öt előadást tartottunk, nyilatkozta Rábai Miklós Kossuth-díjas, érdemes művész, az együttes igazgatója az MTI munkatársának. — Bukarestben háromszor léptünk fel, többek között a Kongresszusi Palotában, több mint három ezer érdeklődő előtt, Kolozsváron pedig két koncertet adtunk az Állami Magyar Színházban. Összint, szép sikert arattunk mindenütt. Hetekkel előre elkel valamennyi jegy, és a közönség hosszas tapssal jutalmazta produkcióinkat. Ecseri Lakodalmas című összeállításunk, amellyel már nem egy alkalommal jártunk

külföldön, itt sem okozott csalódást. 110 tagú együttesünk számára nagy élményt jelentett utazásunk a szomszédos baráti országba, amelynek természeti szépségeivel, számos új létesítményével is megismerkedhettünk. Ugyanakkor izgalmas élmény volt a román Rapsoadai Romana együttessel előadásának megtekintése is. A színes, kavargó összeállítás minőségünk elkaparáztatott fergeteges ritmusával, csodálatos korszakjával, táncosainak felkészültségével, Kolozsváron a helybeli amatőr egyetemi együttesrel cseréltük ki tapasztalatainkat. Örömmel fedeztük fel műsorukon a magyar táncokat, így például a nagyon izgalmas, eredeti kalotaszegi táncot.

SZIBERIAI Nofretétének nevezték el a szovjet régészek azt a szép női szoborcskát, melyet most ástak ki Szibériában. A kétezer év után napfényre került szobor sokban megváltoztatta a tudósok véleményét a szibériai népek ősi kultúrájáról.

DARIUS MILHAUD világhírű francia zeneszerzőt tagjai sorába választotta a Francia Művészeti Akadémia. A neves művész, aki az évek egy részét Párizsban, a másikat a kaliforniai Oaklandban tölti, hetvenkilenc éves korában részesült ebben a magas kitüntetésben. Eddig Milhaud tizenöt operát, tizenkilenc balletet, tizenkét szimfóniát és számos egyéb zeneművet írt.

VALSÁGBAN van a New York-i Modern Művészeti Múzeum, melyben a modern piktúra számos remekét őrzik. John B. Hightower igazgató, aki 1970 májusa óta állt az intézmény élén, lemondott. David Rockefeller, az igazgatótanács elnöke „mélységes sajnálattal” vette tudomásul a lemondást, ami mögött a múzeum súlyos pénzügyi nehézségei állnak. A múzeum válságából álló személyzet sztrájkba lépett, egyre súlyosbodók.

VITTORIO GASSMAN, a világhírű filmszínész, a színjátékos új útjait, módjait szeretné kikísérletezni. Kísérleti műhelye a „Club uno A” gyerekekkel készül előadni a Herten Théba ellen című Aiszkhülosz-drámát.

OLOSZ LAJOS romániai magyar költőt nyolcvanadik születésnapja alkalmából ki-tüntettk. Az Államtanács a Kultúrális Érdemrend első osztályával jutalmazta a költőt kiemelkedő irodalmi munkásságáért.

POZSONYBAN országos karmesteri klub alakult, mely első összefogó találkozója az énekkari mozgalomnak a szocialista társadalomban betöltött funkciójáról, jelenlegi helyzetéről, valamint a magyar énekkari fesztiválok teréről tárgyalt. Nagy érdeklődés kísérte a 1972. évi galántai országos énekkari fesztivál koncepciójáról és előkészítéséről szóló beszámolót.

ÚJ KÖNYVEK

NAGYANYÓ UNNEPE

Viktor Asztafjev: NAGYANYÓ UNNEPE.
„Vannak emberek, akik úgy halnak meg, hogy semmilyen nyoma nem marad utánuk a földön. Miért születnek? Miért élnek? Még jó, ha sok gyermeket nemzettek, s legalább ezzel folytatják életük kis partaját, amely egybefolyik másokéival, feloldódik bennük, és azáltal lesz nagyobb, hogy az eleven élet részecskejévé válik.”
Ezeknek a kis életpatakoknak — emberi sorsoknak — talákozását, elválasztását szólnak az eszköztelenül egyszerű, de mondanivaló-jukkal a lelket felkavaró elbeszélések.

ERDÉLY

Móriczot nem kell bemutatni a magyar olvasóknak: beszélnek a művel, melyek életének egy-egy darabját őrzik. Beszélnek novellái karcolatai éppúgy, mint az Uri muri, a Rokokok vagy az Erdélyi trilógia. Móricznak az írás volt a fő öröme, amellyel nem tudott betelni. „Harmincévesen ért igazán íróvá, de három évtized múltán már azzal dicsekedhetett, hogy annyi mű van mögöttem, ahány esztendő.” A Szépirodalmi Kiadó dícséri, hogy a magyar olvasó nagy ismerője, írójának egyik reprezentáns művét, az Erdélyi-trilógiát most újra az olvasók kezébe adta. Móricz Zsigmond mintegy másfél évtizedet szentelt a monumentális mű megalkotására, és a történések azóta is szinte „tényanyagként” használják a Tündérkert. A nagy fejedelmek és a napármányokban részleteit, mozzanatait. A történelmi regények kedvelői pedig — annak ellenére, hogy Móricz nem tekintette befejezettnek az Erdély-t — újra meg újra örömmel forgatják a remekművet, amelyben az író a tizenhetedik század magyarjairól ír a huszadik századi magyaroknak.

ORBÁN OTTÓ: A FÜLTÁRADÁS ELMARAD

„Szegénynek lenni olthatatlan vonzódás az iránt, hogy igennel és nemmel válaszoljunk. ha valaki valamit kérdezik tőlünk. Szegénynek lenni annyit tesz, mint meztelenség, és ezből tetni egy összkomfortos orosziant.” Ezt az élvirágzó emberben volt szegénységét vállalja a kitűnő költő, „Szegénynek lenni” című prózaversében. Es tulajdonképpen az egész kötetben is, amelynek nem minden darabja egyforma értékű, de amely egészében, összképeben egyéni és igen értékes költészet-ről. Orbán Ottó kivil- és belvilágra egyaránt figyelő alkotói személyiségének újabb fejlődéséről ad hírt.

W. SPIES művészeti író tollából Vasarely címmel bibliofil album jelent meg az Edition Cercle d'Art kiadásában. Ez az újabb Vásárhelyinek szentelt monográfia (két év alatt a harmadik) a magyar származású világhírű festőnek azt a korszakát vizsgálja, amikor a piktúrával szaktítva, rátért az op-art kultiválására.

B. VASZILJEC Irt csendese a hajnalok című novellájának dramatizált változatát bemutatta a moszkvai Taganka drámai és vígszínház együttése. A darabot Jurij Ljubimov, a színház főrendezője vitte színre. Vasziljev drámája azoknak a hősöknek állít emléket, akik a Nagy Honvédő Háborúban estek el.

JANE FONDA, a közismert amerikai filmszínésznő, aki a vietnami háború elleni megmozdulásokban való részvétele miatt konfliktusba került az amerikai katonai hatóságokkal, elnyerte a hollywoodi külföldi újságírók egyesületének díját: az Aranygömböt. A díjat a Klute című filmben játszott szerepéért kapta.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14		15		16			
17				18				19			
20				21				22			
			23			24					
		25	26		27	28		29	30	31	
32				33				34			35
36				37				38			
39			40					41	42		
		43			44	45		46			
47			48		49	50	51				52
53	54	55				56				57	58
59				60				61			
62				63				64			
66					66			67			

VIZSZINTES: 1. A bogánshoz hasonló tuskús gyomnövény. 5. ... Ferrer (amerikai filmszínész). 8. Tevékeny. 13. Kukucs-kálj. 14. Allati vég-agyaggyűződés. 16. Író, költő és jeles műfordító volt (Antal, 1862-1943). 17. Női név. 18. Orosz női név. 19. Sövély. 20. Arisztotelész tanításából kiinduló filozófia iskolája. 23. Verébfajta. 24. ... vagy nemléti kérdése. 25. Német zenetörténész (1813-1889), 16 ngyve a híres Mozart-életrajz. 27. Egykori ope-

nénekes (basszbariton), kora egyik legnépszerűbb magyar énekes volt. 29. Tudomány, ismeret. 32. Hajdú-Bihar megye legközege. 34. A mozdony üzemanyagot vesz fel. 36. Való. 37. Japán kikötőváros a Hokkaido partján. 38. Zilahy „A Dukay-család” c. regénytrilógiájának egyik alakja. 39. ... Hungary (magyar gyártmány). 41. Híres angol lovszerényter London közelében. 43. Kiváló kabarésztész volt (Sándor). 44. ... Passos

(amerikai regényíró). 46. Acso-rogni az esőben. 48. Moldovai város, egyike Románia legnagyobb városainak. 50. A férfi-öltöny kabátja. 53. A műszaki tudományok egyik ága. 59. Libahangoskodás. 60. Bolt. 61. Atnévesedés. 62. Belső szervünk (névelővel). 63. Macskafajta. 64. EL. 65. Ma már a tartan helyettesíti. 66. Munkácsy-díjas szobrász (istván). 67. ...Az én aratásom egy ... virág” (Kiss József).
FÜGGŐLEGEN: 1. Színes és színgazgató (Nádor). Kamarszínházával éveket járta a vidéket. 2. A Salernói-Szécsébe ömlő olasz folyó. 3. Tápányúg. 4. Márkus Lászlónak, a Nemzeti Színház és az Opera volt igazgatójának könyve. 5. Francia közhész, a róla nevezett acélgasztás feltalálója. 6. Amerikai tó. 7. Jászai-díjas színész (Margit). 9. Beethoven egyik legismertebb szonátája. 10. Tenyérhang. 11. Szőszteretéseleken gondolatot, képzetet jelent. 12. Orosz ital. 14. Pénzt költ. 15. Air ... 21. Pest megyei község. 22. Befejzett. 25. Egykori koronázási jelvény. 26. Világhírű brazil regényíró (Jorge). 28. A kutya gazdája fizeti. 30. Reklámfény (névelővel). 31. Kereskedelmi minőségellen-örző szerv. 32. Novak filmszínész női keresztneve. 33. Görög türsz. 34. Francia regényíró (Eugène). 35. Valuták. 40. A csikos is teszi. 42. Író (Albert). Letőfi barátja volt. 44. Kristályos-zemecsés szerkesztő közet. 45. Gyümböcs. 47. Francia festő és grafikus (Edgar). 49. Fiatalló. 51. Gyomnövény, jó takarmány is. 52. Kis táska. 54. A tevételek csoportjába tartozó állat. 55. Egyenlő. 56. A legmélyebb hangzó részülő-hangszer. 57. Ritka férfinev. 58. Ha fekete, akkor barna.
MÉGFÉJTÉS: vízszintes 20., 53., függőleges 4., 9.
Beküldési határidő: 1972. március 25-ig.

